



# Korenina

ISSN 2670-4242

**Poslovanje družbe  
v letu 2021**

**Pri prodaji presegamo  
zastavljene cilje**

**Bi? Ne bi? Čemu? Kdo?  
Zakaj jaz?**

**Neravnovesja  
na trgu niso  
dobra in zdrava**

**Nega gozda  
ima vse večji pomen  
za gozdove in družbo**

**Za zdrave  
in vitalne gozdove**

**Kako načrtujemo  
gospodarjenje z gozdovi**

**V okviru projekta  
Natura Mura bomo  
posadili sto tisoč sadik**

**Vstopna točka  
tradicionalne pešpota  
na Rožnik je dobila  
novo podobo**

**Novi akti družbe  
prinašajo izzive za vse**

**Navadna hikorija  
(*Carya ovata* (Mill.) K. Koch)**

**Kupili smo več kot  
1.500 hektarjev  
gozdov**

**Spremembe  
v zunanji  
trgovini z  
gozdnimi lesnimi  
sortimenti**

**Tokovi okroglega  
lesa v Sloveniji**



# Spoštovani bralci Korenine



Slovenski državni gozdovi se poskušamo ob doktrini trajnega gospodarjenja z gozdom vse bolj približati potrebam in željam kupcev. Hitra odzivnost in prilagodljivost spremembam na trgu sta pri tem izrednega pomena.

Lani smo nadgradili korporacijsko organizacijsko sestavo družbe. Marca smo začeli uvajati standard ISO 9001. Predvidoma maja 2023 naj bi dokončno uvedli standard ISO 9001/2015.

Príčakovane pozitivne učinke modela poslovne odličnosti na primeru SiDG vidim v:

♣♣ uvedbi prožnega sistema vodenja, ki omogoča hitro prilagodljivost spremembam v okolju,

♣♣ dvigu kakovosti in zanesljivosti delovanja poslovnih procesov,

♣♣ ureditvi notranjega poslovanja v podjetju,

♣♣ opredelitvi pristojnosti in odgovornosti,

♣♣ izboljšanju kulture komunikacije,

♣♣ izboljšanju motivacije zaposlenih,

♣♣ ohranjanju znanja pri kadrovskih spremembah,

♣♣ povečanju ugleda in kakovosti poslovanja,

♣♣ izboljšanju konkurenčnega položaja podjetja.

Uvedba standarda ISO 9001 je hkrati odlična priložnost za prenovu poslovnih procesov. Tisti, ki se gradijo na podlagi inercije, so praviloma nepregledni in neelastični, saj potekajo skozi različna področja in imajo pomanjkljivosti, kot so:

♣♣ neenotno izvajanje istega procesa,

♣♣ podvajanje dela,

♣♣ slab operativni in stroškovni nadzor nad poslovnim procesom.

Načeloma so procesi razvrščeni v tri kategorije: procese, ki dodajajo vrednost, vodstvene in podporne procese. V uvodni fazi projekta ISO bomo procese popisali, jih med seboj povezali, določili ključne kazalnike uspešnosti (KPI) in jim dodelili »lastnike«.



V gospodarstvu je uspeh odvisen od kakovosti, inovativnosti in trajnostnega razvoja. Znotraj družbe bomo v letu 2022 organizirali Dneve kakovosti SiDG, ki bodo poudarjali priložnost za krepitev pomena kakovosti v gozdarstvu. Čeprav se kakovost v poslovanju ne da doseči v enem dnevu, bodo Dnevi kakovosti SiDG lahko pripomogli k boljšemu razumevanju njenega pomena.

Ob začetnih korakih uvajanja sistema ISO 9001 v družbi SiDG se zavedam pomena kadrovskega sodelovanja. Samo lojalen kader je sposoben optimalno in pravočasno izvesti vse procese na poti večje odličnosti. V tem smislu je treba zagotavljati visoko stopnjo medsebojnega zaupanja in notranje podpore. Projekt ISO 9001 bo zahteval tudi ustrezno informacijsko podporo in usposobljene posameznike. Le tako bomo lahko sprotne merili poslovno učinkovitost po procesih.

**mag. Robert Tomazin,**  
glavni direktor SiDG



# SiDG

Slovenski Državni Gozdovi

**Korenina,**

glasilo družbe

Slovenski državni gozdovi, d. o. o.

ISSN 2670-4242

Izdaja:

Slovenski državni gozdovi, d. o. o.,

Rožna ulica 39, Kočevje

Naklada:

600 izvodov

Uredništvo:

Suzana Rankov,

mag. Katarina Stanonik Roter,

služba za korporativno

komiciranje.

Fotografija na naslovnici:

Dreamstime

Oblikovanje in prelom:

KAMERAD, Ljubljana

Tisk:

MAT-FORMAT, d. o. o., Ljubljana

Revija Korenina je tiskana na papirju s certifikatom FSC.



# Poslovanje družbe v letu 2021

Besedilo: **Andrej Janša**, finančni direktor SiDG

**Posekali smo 1.077 tisoč kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov, od tega 18 odstotkov oziroma 190 tisoč kubičnih metrov z lastnimi zmogljivostmi gozdne proizvodnje. Aktivirali smo tri nove complete strojne sečnje, kar je bil največji delež investicij v strojno opremo. Delež sanitarnega poseka je znašal 16 odstotkov, kar je zaradi ugodnih vremenskih razmer za 19 odstotnih točk manj kot leto prej.**

Prodali smo 1.079 tisoč kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov na kamionski cesti in iz začasnih skladišč, 47 odstotkov iglavcev in 53 odstotkov listavcev. Prodajo smo izvajali po načinih prodaje, predvidenih v pravilih o načinu in merilih za prodajo GLS, in sicer 85 odstotkov v okviru dolgoročnih pogodb, štiri odstotke z javnim zbiranjem ponudb, odstotek na javnih dražbah in 10 odstotkov z direktno prodajo. V tujino smo prodali za 2,7 odstotka vseh prihodkov od prodaje, kar je 0,9 odstotne točke več kot leto prej. V decembru 2021 smo prvič, odkar je bil ustanovljen SiDG, izvedli licitacijo najvrednejših gozdnih lesnih sortimentov. Izkupiček te naše prve dražbe je 514 tisoč evrov brez DDV z všteti stroški licitacije. Povprečna cena je znašala 801,88 evra na kubični meter, prodana pa je bila celotna količina 640,68 kubičnega metra.

Do kupcev smo prepeljali 195 tisoč kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov, od tega 89 odstotkov oziroma 174 tisoč kubičnih metrov v lastni režiji. Preostale količine smo prodali na kamionski cesti ali začasnih skladiščih.

Prihodki od prodaje so dosegli 69,2 milijona evrov, skupaj so prihodki znašali 71,5 milijona evrov, kar je 15 odstotkov več od načrtovanih in 24 odstotkov več v primerjavi z letom 2020. Skupni znesek investicij je bil 6,5 milijona evrov. Večje investicije zajemajo nakup poslovne stavbe za 0,9 milijona evrov, mehaničnih de-

lavnic z opremo v vrednosti 1,2 milijona evrov, strojne sečnje za 2,1 milijona evrov ter vlaganja v gozdno infrastrukturo (1,6 milijona evrov) in vlaganja v informacijsko opremo (0,4 milijona evrov). Nerevidiran čisti poslovni izid poslovnega leta 2021 znaša 14 milijonov evrov, konec leta 2020 pa je 7,5 milijona evrov. Predvidoma bo polovica ustvarjenega čistega dobička izplačana lastniku, drugo polovico pa bomo zadržali v družbi in usmerili v investicije v okviru SiDG ter kapitalno okrepili hčerinsko družbo Snežnik, d. o. o.

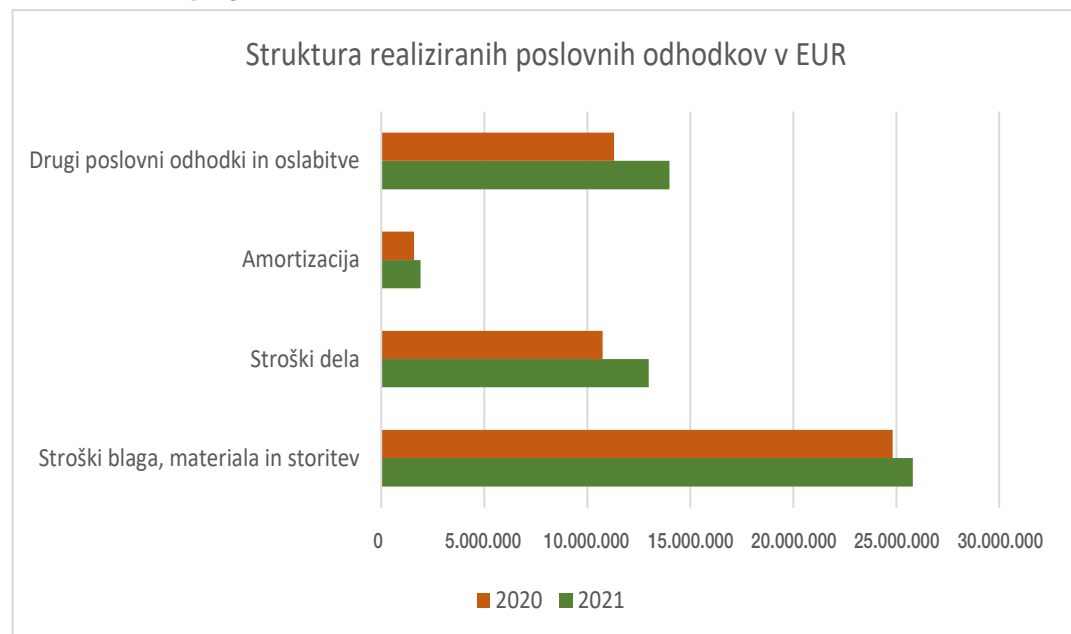
Skladno s pogodbo o razpolaganju (z nepremičninami v lasti RS) smo sklenili nakup 1.536 hektarjev gozdov. Na dan 31. de-

cembra 2021 nas je bilo v družbi zaposlenih 342, kar je za 42 več kot konec leta 2020. Kadrovsko krepimo lastno gozdno proizvodnjo in zaposlujemo predvsem v sektorju za gozdarstvo. V splošnih službah zaposlujemo, ko se pojavijo potrebe po nadomeščanjih pričakovanih upokožitev v naslednjem obdobju, zaposlenih, ki so prekinili pogodbo o zaposlitvi, in strokovnjakov s posebnimi znanji, ki jih med našimi kadri ni. Stroški poslovanja so se glede na leto 2020 povišali. Največ sicer na račun stroškov dela, za 2,2 milijona evrov več zaradi novih zaposlitev in izplačila višjega regresa, večjega zneska izplačil stimulacije in višje božičnice kot v letu pred tem. Zaradi večjih

prihodkov smo za 1,8 milijona evrov več izplačali tudi v gozdni sklad, skupaj 13,4 milijona evrov. Zabeležili smo trend višanja cen najetih storitev, predvsem sečnje in spravila.

Ob tej priložnosti se želim vsem sodelavkam in sodelavcem zahvaliti za velik prispevek k uspešnemu poslovanju družbe v letu 2021. Kljub posameznim večjim spremembam v politiki poslovanja, izvajanja procesov in načina komuniciranja smo prejšnje leto brez večjih pretresov zaključili z zgodovinsko najboljšim poslovnim izidom in pokazali, da skupaj tvorimo močno in odgovorno jedro družbe SiDG, ter se še bolj povezali. Veselim se izzivov v letu 2022!

## Prikaz stroškov po glavnih vrstah v letih 2021 in 2020



## POSLOVNA ENOTA LJUBLJANA

Zametki spremenjene poslovne enote Ljubljana so znani, zimske razmere so krojile proizvodnjo, novo organiziranost in zaposlene počasi preveva nov veter. Tako bi lahko na kratko opisali razmere na novooblikovani PE Ljubljana.

Decembra so predvsem gorenjski del PE zajele obilne snežne padavine, lokalno je naenkrat padlo več kot pol metra snega. Bili smo pred tvegano odločitvijo o pluzenju teh predelov. Odločitev ni bila lahka, pa vendar smo tvegali in z veliko truda večkrat splužili velike količine novozapadlega snega. Zlasti na območjih, kjer se čez leto zaradi nestabilnosti tal (Karavanke) proizvodnja na silikatnih tleh zelo težko izvaja, so zimski meseci ugodni za izvajanje del. Na drugi strani se pozimi pojavlja težava prevelike količine snega. Kljub temu smo se z izvajalci dogovorili in so dela izvajali v razmerah, ko je bila snežna odeja debela več kot 60 centimetrov. Dela je bilo mogoče izvajati samo s težko mehanizacijo z zgibniki. Tako nam je uspelo posekati vse večje sanitarne sečnje in nadaljevati redno sečnjo, ki še teče, ter odpeljati več kot tri tisoč kubičnih metrov gozdnih lesnih sortimentov. Tvegana ekstremna proizvodnja je tokrat obrodila sadove, za kar gre velik poklon zasebnim izvajalcem, pluznim ekipam in našim terenskim delavcem. Kot zanimivost, s pluzenjem v predel pod Golico smo rešili tudi dve osebi, ki ju je konec tedna v bližini naših sečišč zajela obilna pošiljka snega. Starejša zakonca sta nam bila neizmerno hvaležna.

Po novem letu smo zelo dobro izkoristili ugodne vremenske razmere na območju Litije, kjer smo dosegli skoraj četrtino letne proizvodnje.

Prejeli smo dolgo pričakovano pravnomočno gradbeno dovoljenje za gradnjo nove gozdne ceste Kozji vrh II na Jezerškem. Gradbeni oddelek je že izvedel količenje profilov, odkazilo presekov je zelo hitro izvedel tudi ZGS. V teh dneh se začena sečnja drevja na trasi.

Na PE Ljubljana se sodelavci iz vzhodnega (celjskega) dela enote selijo v novo poslovno enoto Celje. Na PE Ljubljana bodo štirje gozdni obrati. Dve tretjini poseka bodo iglavci in tretjina listavci. Veliko bo gojitvenih in negovalnih del zaradi ujma, ki so območje naše poslovne enote zelo prizadele v minulih letih. Pričakujemo veliko aktivnost tudi na gradbenem področju.

**Luka Seidl**, vodja PE Ljubljana

## POSLOVNA ENOTA KOČEVJE

Od marca je naša poslovna enota razdeljena na poslovni enoti Kočevje in Novo mesto. Po dosednji organiziranosti smo dosegli naslednje rezultate: skupno smo lani posekali 388.800 kubičnih metrov, v zadnjih treh mesecih smo posekali več kot 100 tisoč kubičnih metrov. V decembru smo zaradi slabega vremena in kolektivnega dopusta zabeležili izpad okoli 20 tisoč kubičnih metrov. Upoštevajoč še prepoved sečnje v poletnem obdobju je to onemogočilo količinsko doseganje plana.

Z lastno proizvodnjo smo opravili 25 odstotkov proizvodnje sečnje in spravila, s čimer se približujemo dolgoročnim ciljem deleža v skupni proizvodnji. Dela GVG smo realizirali v vrednosti slabega milijona evrov, v vlake smo vložili 250 tisoč evrov, v odpravo poškodb na gozdnih prometnicah 392 tisoč evrov, transport pa nas je stal 105 tisoč evrov.

Večino poseka in spravila smo opravili na rednih sečnjah (87 odstotkov), slučajni pripadki pa zajemajo 13 odstotkov poseka. Težav z zamudami nismo imeli. Razmerje med iglavci in listavci v poseku je 40 : 60 v korist listavcev. Za dosežene rezultate je treba pohvaliti vse zaposlene na poslovni enoti, še posebej pa

lahko omenimo odpremnike, ki so oddali od 18 tisoč do 24.400 kubičnih metrov: Emirja Delića, Istoka Tompo, Roka Šenico, Blaža Severja in Boštjana Ajdiča. Pomembno vlogo pri realizaciji imajo tudi izvajalci del. Ekipa lastne gozdne proizvodnje je proizvedla skoraj 100 tisoč kubičnih metrov, sledita Gozdarstvo Grča z 81 tisoč kubičnimi metri in Gozd Ljubljana z 48.800 kubičnimi metri. Največ gozdnolesnih sortimentov smo dobavili Snežniku, d. o. o., Lesonitu, d. o. o., in RST-PELET, d. o. o.

Z razdelitvijo poslovne enote na dva dela se število gozdnih obratov ni menjalo. V Kočevju ostane pet obratov z enako organizacijo, kot je bila. Zaposlenih je 15 odpremnikov koordinatorjev proizvodnje. V PE Novo mesto je prišlo do manjših sprememb gozdnogospodarskih enot po gozdnih obratih. Na novi PE Kočevje smo od lastne proizvodnje prevzeli komplet strojne sečnje s pripadajočimi delavci, zgibni traktor in šest prilagojenih traktorjev. Na PE Novo mesto je ostal komplet strojne sečnje, dva zgibna traktorja in prilagojeni kmetijski traktor.

Na PE Kočevje je prešlo deset voznikov tovornjakov, 12 sekačev, sedem traktoristov in štirje delavci strojne sečnje, na PE Novo mesto pa je bilo premeščenih sedem sekačev, štirje delavci strojne sečnje in trije traktoristi.

**Zvonimir Žagar**, vodja PE Kočevje

## POSLOVNA ENOTA MARIBOR

V letu 2021 so bile vse sile na območju OE ZGS Slovenj Gradec usmerjene v sanacijo od podlubnikov prizadetih gozdov. Ukrepi, združeni v akcijskem načrtu, so prepovedovali izvajanje rednih sečenj na omenjenem področju, prinesli so vključevanje dodatnih ekip lastne gozdne proizvodnje, takojšen odvoz gozdnih lesnih sortimentov s kamionske ceste kupcem, investicijska vlaganja v gozdne prometnice ... Cilj vseh ukrepov je bil izvajanje odločb sanitarne sečnje v predpisanih rokih. Seveda je to vplivalo tudi na obremenjenost zaposlenih v gozdnih obratih Radlje ob Dravi in predvsem Črna na Koroškem.

Zaradi omejevanja rednih sečenj je naša poslovna enota dosegla 93 odstotkov načrtovanega obsega sečenj. Gojitvena in varstvena dela ter dela, povezana z obnovo gozdov, so bila v vrednosti 1,06 milijona evrov. Kljub

## POSLOVNA ENOTA CELJE

Od marca so poslovne enote (PE) na novo organizirane. Na območju PE Ljubljana je tako nastala nova poslovna enota PE Celje s sedežem v Šentjurju. Zajema območne enote Brežice, Celje in Nazarje. Terensko smo območje razdelili na pet gozdnih obratov, ki se raztezajo od avstrijske meje na severu pa do hrvaške na jugu države. Trenutno je na PE Ljubljana zaposlenih 15 sodelavcev, kmalu pričakujemo še enega odpremnika na območju obrata Nazarje in Podčetrtek ter voznika lastnega tovornjaka, ki nam ga je odstopila poslovna enota Kočevje.

**Branko Štunf**, vodja PE Celje

## POSLOVNA ENOTA TOLMIN

Med pisanjem tega poročila za Korenino sem bil še zadnji dan zaposlen na delovnem mestu pomočnik vodje PE Postojna. Sedež nove PE Tolmin je v Ajdovščini (na Vipavski cesti 4), ki je nekako v središču tolminske enote. Prevzem vodenja poslovne enote bo potekal postopno s sprotnim dogovarjanjem z vodjo PE Postojna Tomijem Ivaničem. Predvidevamo, da bo prehod za samostojno vodenje trajal še

nekaj časa, v tem času pa bova z vodjo PE Postojna naloge opravljala dogovorno v okviru sistemsko dodeljenih pravic in določb.

Prav tako bodo nekateri zaposleni, ki bodo prevzeli nove vloge, morali uvajati nove sodelavce na njihova nova delovna mesta. To pomeni, da bomo še nekaj časa vsi opravliali dela prejšnjega delovnega mesta kot tudi novega delovnega mesta.

velikemu obsegu del, povezanih s sanacijo prizadetih gozdnih površin, smo uspešno izvedli vse odločbe za sadnjo, na podlagi katerih smo pridobili znatna sredstva za sofinanciranje predvsem materiala sadik in zaščite. S pomočjo oddelka za gozdno gradbeništvo smo izvedli tudi nekaj po obsegu zahtevnih

## POSLOVNA ENOTA MURSKA SOBOTA

Z novim letom je začel veljati nov pravilnik o notranji organizaciji, s katerim so bile ustanovljene nove poslovne enote in ena izmed novih poslovnih enot je tudi PE Murska Sobota. Sedež ima na Ptuj, razdeljena pa je na tri gozdne obrate – GO Ljutomer, GO Gornja Radgona in GO Ptuj. V začetku leta so glavne aktivnosti na PE Murska Sobota potekale v smeri delitve in prenosa aktivnosti, podatkov, pooblastil in nedokončanih del z nekdanje PE Maribor na dve novi poslovni enoti. Med drugim smo pripravili razpise za zaposlitev dveh novih sodelavcev za novega strokovnega sodelavca in vodjo GO Ljutomer. Pripravili smo tudi razpis za zaposlitev gozdnih delavcev lastne gozdne proizvodnje, vendar nanj žal ni bilo odziva, kar kaže na veliki izziv gozdarstva v prihodnosti – kako zagotoviti strokovno usposobljene, delavne in poštene delavce za dela pri sečnji in spravilu lesa.

Vreme v prvih dveh mesecih leta je bilo zelo naklonjeno gozdni proizvodnji, zato smo bili pri sečnji, spravilu ter prodaji lesa uspešni. Dela smo opravljali na podlagi oddanih javnih naročil iz prejšnjega leta. Poleg dobav lesa našim stalnim kupcem smo približno 125 kubičnih metrov najkakovostnejših hlodov pripeljali v skladišče v Limbušu, kjer je potekala licitacija vrednejše hlodovine v organizaciji SIDG.

Tudi sodelavci pri projektu Natura Mura so bili zelo aktivni, saj trenutno potekata intenzivna obnova in nega površin iz projekta.

Z gozdarji ZGS na območnih enotah Maribor in Murska Sobota smo uskladili okvirni program gozdne proizvodnje, gojnitvenih in varstvenih del, građenj in vzdrževanja gozdnih prometnic ter obseg del za krepitev splošnokoristnih funkcij za leto 2023. Hkrati smo jim predstavili tudi novo notranjo organizacijo naše družbe in se dogovorili, kako čim učinkoviteje sodelovati.

V prihodnjih dveh mesecih bomo končali prehod na novo organiziranost in se v polni zasedbi z močno voljo posvetili izzivom, ki so pred nami.

**Peter Kolar**, vodja poslovne enote Murska Sobota

investicij v gozdno infrastrukturo. Kadrovske smo se v letu 2020 okrepili z dvema novima sodelavcema odpremnikoma.

V letu 2022 so pred nami novi izzivi. Najpomembnejši bodo povezani z razdelitvijo poslovnih enot Maribor na dve novi poslovni enoti – Maribor in Murska Sobota. PE Maribor ostaja enota s štirimi gozdnimi obrati, z na novo formirano enoto Murska Sobota pa smo izgubili večji del gozdnega obrata Ptuj. Poseben izziv je prevzem dela lastne gozdne proizvodnje, ki se z ukinitvijo enote lastne gozdne proizvodnje SIDG prerazporeja na poslovne enote, tudi mariborsko.

V letu 2022 bo izvajanje sanitarnih sečenj še vedno prednostna naloga. Zato smo se odločili, da na kritičnih območjih koroških gozdov do umiritve razmer s sanitarnimi sečnjami izvajamo delo in naloge v okviru že omenjenega akcijskega načrta.

Naslednji izzivi nas čakajo predvsem na področju gozdne proizvodnje, na tistih gozdnih obratih, ki niso bili vključeni v povečanem obsegu sanitarnih sečenj. Tako kot v letu 2021 pričakujemo, da bomo letos organizirali in izvedli več javnih prodaj gozdnih lesnih sortimentov v obliki javnih dražb in spletnih prodaj, pri katerih se bo naša enota kot lani izdatno angažirala. S tovrstnimi prodajami ne pričakujemo rekordnih cen izjemnih sortimentov, prispevamo pa lahko k boljši ceni ob prodaji sortimentov, ki jih ponujajo naši gozdovi.

Med izzive lahko štejemo tudi sodelovanje in uresničevanje nalog družbe SIDG v okviru projektov Natura 2000, Pohorka in regijski park Pohorje. Prav tako se bomo v izvajanje projektov vključevali na ravni lokalnih skupnosti, saj želimo prispevati k večjemu ugledu in prepoznavnosti naše družbe v lokalnih skupnostih.

**Roman Jerman**, vodja PE Maribor

# pomladimo gozdove

## Skupaj posadimo 10.000 mladih dreves

2. april 2022  
od 9h do 11h

Kidričevo  
Kočevska Reka  
Rakov Škocjan  
Škofja Loka  
Trojane

Več na [sidg.si](http://sidg.si) in Facebook strani Slovenskih državnih gozdov.



# Pri prodaji presegamo zastavljene cilje

Besedilo:  
**Matjaž Juvančič**,  
poslovni direktor

**Dodana vrednost, ki jo družba SiDG pri gospodarjenju z gozdovi dosega za svojega lastnika Republiko Slovenijo, se ne kaže samo prek direktnih donosov iz upravljanja državnih gozdov, temveč tudi prek sinergije vseh poslovnih procesov družbe. Z usmerjanjem lesa v domačo lesnopredelovalno industrijo se dodaja vrednost lesu, ki ga pridobivamo, ohranjajo se domača delovna mesta ter prispeva k domačemu gospodarstvu.**

## Uspešne licitacije lesa

Lani in nadalje tudi v tem letu se je sistem prodaje gozdnih lesnih sortimentov še nadgradil. Prodaja lesa z dolgoročnimi pogodbami je bila glavna vrsta prodaje in tudi daleč najobsežnejša. Prodaja lesa na javnih dražbah pa se je nadgradila s prodajo najkakovostnejše hlodovine iz državnih gozdov na posebej organizirani dražbi. Uspeh te je močno pripomogel k prepoznavnosti družbe in njenim poslovnim rezultatom ter hkrati omogočil, da se bo tako prodani les predelal z največjo dodano vrednostjo.

Dobra praksa javnih dražb najkakovostnejših sortimentov se bo še nadaljevala, dopolnili pa jo bomo tudi z lesom iz zasebnih gozdov ter tako omogočili zasebnim lastnikom iskane večjega donosa iz njihovih gozdov.

## JZP za preverjanja trga

Z drugimi vrstami prodaje dopolnjujemo ti dve možnosti prodaje. Javno zbiranje ponudb omogoča vsakokratno preverjanje razmer na trgu gozdnih lesnih sortimentov, direktna prodaja pa usmerjanje manjših količin lesa in oskrbo gospodinjstev z drvni za kurjavo.

Predelava lesa v hčerinskem podjetju se nadaljuje. Skupina Snežnik ostaja eden izmed ključnih predelovalcev v slovenskem prostoru ter omogoča tudi zaposlovanje ljudi na demografsko najbolj ogroženem območju. Skupaj s Snežnikom družba SiDG išče možnosti za posodobitev tehnologije predelave ter za njen nadaljnji razvoj.

## Usmerjamo se v odkup lesa

Rezultati poslovanja družbe SiDG kažejo, da je družba dober gospodar gozdov, hkrati pa s prioritarnim oskrbovanjem domače le-





# BI? Ne bi? ČEMU? Kdo? ZAKAJ JAZ?



Besedilo: **Janez Pucelj**, direktor Snežnika, d. o. o.

sne industrije pomemben dejavnik za njen obstanek. Prav ti dve področji dobrih praks pa družba želi širiti tudi na zasebne gozde. Gospodarjenje z zasebnimi gozdovi je na večjem deležu manj intenzivno, velik delež lastnikov potrebuje pomoč pri usmerjanju razvoja svojega gozda, hkrati pa ima domača lesna industrija priložnost, da še poveča domačo predelavo lesa. S ponudbo odkupa lesa iz zasebnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti ali s ponudbo odkupa lesa na panju ter tudi s ponudbo upravljanja gozdov teh lastništev družba SiDG aktivno išče možnosti za vzpostavljanje gozdnih lesnih verig in za povečanje potenciala izkoriščanja naravne surovine iz slovenskih gozdov. To pomeni tudi morebitno povečanje obsega oskrbe domače lesne industrije.

Pri oblikovanju nadaljnjega programa prodaje bomo sledili dosedanjim dobrim praksam, kot sta oskrbovanje domačih predelovalcev lesa ter spodbujanje tistih področij predelave lesa, ki les predelajo v izdelke višje dodane vrednosti.

## Cene rastejo

Na trgu gozdnih lesnih sortimentov cene še vedno naraščajo. Cena se dviguje tudi v letu 2022, družba pa je lani presegla načrtovano ceno za skoraj sedem evrov na kubični meter. Povpraševanje po gozdnih lesnih sortimentih presega možnosti trga po dobavi surovine, to se pojavlja tudi na področju prodaje lesa iz državnih gozdov. Tudi z namenom zadovoljevanja teh potreb trga družba SiDG širi svoje poslovne procese na področje odkupa.

*... in tako v nedogled*  
Vsakodnevno življenje pred nas vedno in znova postavlja nujno po odločitvah. Ni jih moč prelagati na druge. Od njih je odvisna naša dnevna eksistenca, še bolj in tudi prihodnost. A ne samo od nas kot posameznikov, temveč (posredno) tudi našega okolja: naših družin, naših sodelavcev, našega podjetja, naše države, planeta.  
In tako se logar mora odločiti, katero drevo se bo posekalo, sekač se mora odločiti, kam »bo padla«, gaterist se mora odločiti, kako bo »obrnil« hloed, tisti, ki sortira, se mora odločiti, kam kaj sodi, direktor se mora odločiti, s kom bo podpisal pogodbo ... Kompetenca odločanja pa se tu nikakor ne konča.

Mnogo je tistih, ki niso (tako) izpostavljeni in iz ozadja v vlogi odločevalcev vzpostavljajo pogoje za delovanje. Ustvarja se vtis, da vnema odločanja ponjenuje z višino hierarhije v odločevalski piramidi. Višje je organ odločanja (komisija, odbor, svet), težje je iz njega iztisniti jasno opredelitev ali odločitev. Višje je, bolj se izmika in nagiba h kolektivni odgovornosti. Žal je kolektivno odločanje prepogosto izvrsten milje za nešteto pomislekov, nezaupanje, nevednost, izogibanje pristojnosti, igro pozicije moči.

Zakaj se nočemo ali morda ne znamo odločiti?

Zaradi strahu, nevednosti, nezaupanja? Strah je votel, okoli ga pa nič ni. To je vsem znano.

Nevednost se preprosto reši tako, da se pustiš poučiti, informirati. Vprašaš in dobiš odgovor, pojasnilo.

Nezaupanje vodstvu se reši z zamenjavo. Saj to ni nobena težava. Časi zabetoniranih direktorjev so minili.

Na koncu pa je vendarle treba imeti osebno moč in sprejeti odločitev. Za ali proti. Ni pomembno, kako, odločitev je pomembna. Negotovost ubija.

Zadnje čase se veliko govori o prodaji nekoga premoženja (Sava Turizem). Da je to »državna srebrnina«, ki jo je treba zaščititi, da je nujno, da se vključi država itd. Leporečijo, grozijo, obljublajo, pogojujejo.

Samo spomnim.

Se je kdo tako pompozno oglašil, ko se je začelo v javnosti (tudi strokovni) razpravljati o postavitvi t. i. mega žage (300.000 m<sup>3</sup>/leto) v Sloveniji? Investitorji bi bili tujci. Bi uvažali hlovovino iz Afrike ali bi žagali slovenski les? Ali les ni »državna zlatnina«? Ne srebrnina, pač pa zlatnina.

Nihče se ni oglašil, preprosto – bila je tišina. Ker naj bi šlo za izjemno poslovno priložnost.

Prava poslovna priložnost pa nam leži pred nogami, na domačem pragu. Podjetje Snežnik, d. o. o., je lahko izjemna zgodba o uspehu. Ima lokacijo, izkušnje, znanje, pripravljenost – le priložnosti je treba dati. Končno uresničiti že tolikokrat obljubljeno in dogovorjeno investicijo.

Potrebna je odločitev! Vseh, na vseh ravneh SiDG: poslovodstvo, komisija nadzornega sveta za investicije, nadzorni svet. Z jasnimi cilji: vzpostaviti lesnopredelovalno enoto. Prvo v verigi. Strateška odločitev.

Naj se ne uresniči tista: bogati z gozdom in revni z lesom.

**NA OBISKU PRI  
POSLOVNEM  
PARTNERJU:  
Beles, d. o. o.**

# Neravnovesja na trgu niso DOBRA IN ZDRAVA

Pogovor: **Suzana Rankov**  
Fotografije: **arhiv Beles d.o.o.**

**Podjetje Beles, d. o. o., iz Semiča je bilo ustanovljeno leta 2010. Delujejo na področju primarne predelave lesa. V zadnjih letih so se usmerili predvsem v predelavo listavcev (bukev). V letu 2021 so prihodki podjetja znašali 4,5 milijona evrov, predelali pa so 35 tisoč kubičnih metrov hlodovine. O poslovanju in načrtih smo se pogovarjali z Maticem Žagarjem, direktorjem in lastnikom Belesa.**

## **Kateri so vaši glavni proizvodi in količšen del prihodkov ustvarijo?**

Glavni so bukov in smrekov žagan les ter pripadajoča biomasa, kot so sekanci in žagovina. Naš glavni proizvod – žagan les bukke – ustvari 70 odstotkov vseh prihodkov.

## **Ste močno izvozno naravnani. Na katere trge izvažate?**

Izvažamo predvsem na trge Bližnjega vzhoda (Egipt, Združeni arabski emirati, Maroko, Tunizija, Kuvajt ...), svojo prisotnost zadnje čase krepiamo tudi na azijskih trgih (Kitajska, Japonska ...). Del izdelkov prodamo še večjim predelovalcem na domačem trgu.

## **Kako se vam je uspelo uveljaviti na tujih trgih? Kako na primer lesni predelovalec pride do kupca iz Kitajske ali Bližnjega vzhoda?**

Na tujih trgih smo se uveljavili predvsem zaradi naše zanesljivosti in spoštovanja dogovorov s kupci glede kakovosti, količine, rokov dobav in podobno. Da prideš do kupca, na primer iz Kitajske in drugih daljnih dežel, je potrebno kar precej truda. Predvsem se je treba poučiti, kaj trg, na katerem želiš ponuditi svoj izdelek, sploh išče in potrebuje. Vsak trg ima namreč svoje zahteve in vsakemu posebej se mora prilagoditi.

Ko smo se začeli usmerjati v izvoz, smo veliko truda vložili v raziskave trga, iskanje kupcev prek različnih kanalov (splet, svetovni lesni portali ...) ter tudi v marketing podjetja. Zdaj je prodaja precej olajšana, saj nas kupci velikokrat najdejo kar sami.

## **Ste pomemben kupec SiDG. Kolikšen delež surovine dobite iz državnih gozdov in kje pridobite preostalo surovino?**

Dobave SiDG pomenijo približno 35-odstotni delež vseh dobav. Razliko, potrebno za našo

proizvodnjo, dobimo pri zasebnih lastnikih in delom iz uvoza, predvsem iz sosednje Hrvaške. V tem trenutku odkupujemo surovino od organiziranih trgovcev hlodovine, hkrati pa razvijamo tudi aktivnosti v smeri oblikovanja lastnega odkupa, ki ga želimo v prihodnjih letih precej okrepiti in razviti.

## **Ali na splošno slovenski žagar težko pride do surovine? Ali je težko priti samo do surovine po nižjih cenah?**

Dobava surovine je verjetno izziv za vsako podjetje v naši dejavnosti. Velikokrat je namreč dobava pogojena z različnimi dejavniki, kot so vremenski vplivi, zmanjšane količine





sečnje in pa ekstremne razmere na trgih, na katere pa velikokrat nimamo vpliva. Sami se poskušamo tem nihanjem izogniti z dobrim načrtovanjem dobav in varnostno zalogo hlodovine.

**Kje je po vašem mnenju rešitev, da bi predelovalna industrija lažje prihajala do lesa iz zasebnih gozdov? Znano je, da je gozdna posest v Sloveniji zelo razdrobljena in da veliko lastnikov z gozdovi sploh ne gospodarji.**

Negospodarjenje v nekaterih zasebnih gozdovih je velika težava. Kakovost teh gozdov upada in izgublja vrednost, gozd se ne obnavlja. Posledično tudi lesnopredelovalna industrija ne dobi zelenih količin gozdnih lesnih sortimentov, ki bi jih lahko. Izgubita tako lastnik gozda kot tudi predelovalna industrija, torej kupec. Takšnim lastnikom, ki niso zainteresirani za gospodarjenje z lastnim gozdom, bi bilo treba ponuditi kar odkup gozda.

**SIDG letos začena odkupovati les iz zasebnih gozdov, s čimer želi pridobiti tudi večjo prilagodljivost pri oskrbi kupcev. Posek v državnih gozdovih je sicer vsako leto stabilen, okoli 1,1 milijona kubičnih metrov, vendar povpraševanje kupcev močno presega ponudbo gozdnih lesnih sortimentov iz državnih gozdov. Kako gledate na odločitev za odkup lesa iz zasebnih gozdov?**

To odločitev podpiramo. Pomembno pa je, da bi bil ta les nato prodan domačim predelovalcem in se ne bi izvažal v tujino.

**V zadnjih dveh letih spremljamo skokovito rast cen hlodovine. Za koliko se vam je podražila hlodovina bukve in za koliko iglavcev? Čemu pripisujete to rast cen?**

Hlodovina bukve se je v našem primeru podražila od 15 do 20 odstotkov, odvisno od dobavitelja, medtem ko se je cena iglavcev povišala tudi do 80 odstotkov. Rast cen je možno pripisati predvsem povečanemu povpraševanju po lesu in hkrati manjši ponudbi ter trenutnim razmeram v svetu, na katere vplivajo koronakriza, inflacija, politične razmere ...

**Na drugi strani so se podražili tudi vaši izdelki. Ali rast cen izdelkov sledi rasti cen surovine?**

Da je proizvodnja zdržala tako velik skok stroškov hlodovine, je bilo treba korigirati tudi naše prodajne cene izdelkov. Z nekaterimi kupci je bil dogovor o dvigu cen lažji, drugi so to težko sprejeli. Menim, da ta neravnovesja na trgu niso dobra in zdrava, saj končni kupci ne bodo mogli v nedogled sprejemati takšnih cen.

**Kakšne pa so vaše napovedi? Se bodo cene stabilizirale?**

Težko je karkoli napovedati. Nihanje cen je vedno bilo in vedno bo. Res pa je, da so bila v zadnjih dveh letih ta nihanja res ekstremna. Cene se bodo po mojem mnenju prej ali slej stabilizirale in spet prišle na neko normalno raven.

**Podjetje ste ustanovili leta 2010 in z njim nadaljevali lesno predelavo, ki jo**

**je imel že vaš oče. Ali v podjetju delajo tudi drugi družinski člani?**

Oče je v podjetju še vedno aktiven, s svojimi dolgoletnimi izkušnjami predvsem v pomoč pri pomembnih odločitvah v podjetju.

**Kako je podjetje zraslo v teh 11 letih? Lahko primerjate začetke in današnji obseg poslovanja?**

Podjetje je v teh 11 letih zraslo v več pogledih. Obseg poslovanja na začetku ni niti primerljiv z današnjim. Prihodke in obseg poslovanja smo v vseh teh letih vsakoletno močno povečevali. Denimo v letu 2021 smo v primerjavi z letom 2018 prihodke povečali kar za 300 odstotkov. V vseh teh letih smo se stalno tehnološko posodabljali, povečevali zmogljivosti, obseg poslovanja in število zaposlenih. Tudi za letos načrtujemo rast v vrednosti 30 odstotkov.



**Kako pa ste se tehnološko razvili v teh letih? Kateri so bili največji mejniki v poslovanju podjetja?**

V zadnjih letih smo v tehnološko posodobitev naše proizvodnje vložili veliko sredstev. S tem smo močno povečali zmogljivosti oziroma obseg poslovanja, učinkovitost in tudi olajšali in izboljšali delovne razmere naših zaposlenih. Največji mejnik so bila verjetno zadnja leta, ko smo investirali v nakup nove lupilne linije za hlodovino, vakuumskega robota za zlaganje desk, nove kotlovnice na biomaso in gradnjo nove proizvodne hale. Svoje je pripomogla tudi uvedba večizmenskega dela, kar je močno povečalo naše proizvodne količine.

**Kdaj ste se začeli ukvarjati s pridelavo sekancev, biomase?**

Proizvodnja sekancev obstaja že od samega začetka, saj vemo, da je stranski proizvod obdelave hlodovine v obliki sekancev in žagovine vedno prisoten. Skozi leta smo povečevali tudi ta prodajni segment in danes odkupujemo biomaso tudi od drugih žagarskih podjetij v naši širši okolici.

**Kdo so vaši kupci oz. koga oskrbujete s sekanci in žagovino?**

Naši kupci so predvsem toplarne, pohištvena industrija in proizvajalci peletov doma in v tujini.

**Ukvarjate se tudi s transportom. Koliko tovornjakov imate in za kaj jih uporabljate? Ponujate storitve tudi na trgu prevozov?**

Odločitev za investicijo v lasten vozni park je bila predvsem posledica želje, da postanemo neodvisni na področju dostav naših izdelkov do naših kupcev oziroma do izhodiščnih luk. Vozni park ta trenutek obsega sedem tovornjakov. Med njimi so vlačilci za prevoz žaganega lesa in sekancev, kakor tudi tovorna vozila z dvigalom za prevoz hlodovine. Tovorna vozila uporabljamo primarno za potrebe lastne proizvodnje, storitve prevozov pa ponujamo predvsem na segmentu prevozov hlodovine.

**Vam je za naložbe, ki ste jih izpeljali v zadnjih letih, uspelo dobiti tudi finančne spodbude države? Če da, kakšne (ugodna posojila, nepovratna sredstva ...)?**

Ja, za določene naložbe smo pridobili tudi nepovratna sredstva in finančne spodbude. Ampak v manjšem obsegu.

**Kakšni pa so vaši načrti za v prihodnje? Se boste začeli ukvarjati tudi s proizvodnjo izdelkov z višjo dodano vrednostjo?**

Naši načrti za naprej so nadaljnje tehnološke posodobitve, predvsem na področju avtomatizacije in tudi digitalizacije proizvodnje in poslovanja. Načrtujemo tudi proizvodnjo izdelkov z višjo dodano vrednostjo. Pri tem mislimo predvsem na proizvodnjo masivnih plošč in izdelavo peletov. Aktivnosti za zagon tega proizvodnega segmenta trajajo že kar nekaj časa. Realizacijo in zagon proizvodnje masivnih plošč in peletov pričakujemo v približno letu dni.

**Veliko se govori o tem, da bi morali v Sloveniji iz lesa ustvariti izdelke z višjo dodano vrednostjo in da bi morali**

**Žagan les v večji meri predelati doma. Kaj menite o tem? Ali izdelke izvažate, ker doma ni dovolj povpraševanja po žaganem lesu ali ker lahko v tujini iztržite višje cene?**

V Sloveniji in predvsem v bivši Jugoslaviji smo imeli kar nekaj velikih in kakovostnih podjetij, ki so se ukvarjala s proizvodnjo izdelkov z višjo dodano vrednostjo. Žal je večina v času zamenjave sistemov propadla. Vzrokov za to je verjetno več. Takšna podjetja se gradijo desetletja in jih je težko nadomestiti v kratkem času. Slovenska lesna industrija pa se razvija in posodablja šele v zadnjih nekaj letih. V vmesnem obdobju se je izgubilo veliko dragocene časa in predvsem kakovostnega kadra, brez katerega ni mogoče sestaviti kakovostnega proizvodnega procesa in kakovostnega izdelka.

Sam vidim težavo predvsem v izvozu hlodovine v tujino. Če bomo sposobni ta izvoz zmanjšati in hlodovino predelati doma, za začetek vsaj do prve faze, smo že naredili prvi korak. Razvoj skozi leta v bolj kompleksne proizvodnje po tem ne more izostati.

Dejstvo je, da bodo trgi, ki sami nimajo lesa, vedno uvažali les v takšni ali drugačni obliki. Sami pa moramo poskrbeti, da bomo na primer iz bolj kakovostne hlodovine doma proizvajali izdelke z višjo dodano vrednostjo, kot so pohištvo, lepljenci, masivne plošče, in manj kakovosten les uporabljali za domačo proizvodnjo izdelkov nižje dodane vrednosti, kot so iverne plošče, les za gradbeništvo ...

Kot rečeno, manjka predvsem bolj kompleksna večja predelovalna industrija za omenjene izdelke. Tukaj ne mislim butične proizvodnje, ampak resno proizvodnjo. Kaj takšnega je nemogoče pričakovati od žagarskih podjetij. Menim, da bi moral biti vsak predelovalec specializiran samo za svojo dejavnost na svoji ravni predelave. Samo tako je podjetje lahko učinkovito.

**Kako v zvezi s tem gledate na vzpostavitev lesnih centrov, ki so predmet**



**debat že od ustanovitve SiDG leta 2016? Kot verjetno veste, se je konec januarja iztekel javni poziv strateškimi partnerjem za vzpostavitev do štirih lesnih centrov, v katere namerava SiDG letos vložiti 7,2 milijona evrov?**

Bistvena je informacija, s čim se bodo ti lesni centri ukvarjali. Menim, da novih žagarskih podjetij v Sloveniji ne potrebujemo in jih imamo ta trenutek dovolj. Kot ste tudi sami že omenili, povpraševanje po hlodovini v Sloveniji presega ponudbo, kar kaže, da so zmogljivosti razreza glede na razpoložljivo količino hlodovino zadostne. Hkrati se tudi vlaganja v žagarska podjetja v zadnjih letih močno večajo in potrebe po hlodovini bodo v teh podjetjih z leti samo večje. Če so sredstva na voljo in je izkazan interes,

bi bilo treba investirati predvsem v proizvodnje izdelkov, za katere v Sloveniji ni zadostnih proizvodnih zmogljivosti, kot so iverne plošče, lepljenci, masivne plošče in pohištvo. Mogoče bi bila zanimiva tudi oživetev kakšnega starega podjetja.

**Tudi država naj bi v okviru pakta za okrepanje razvoju lesarske industrije namenila precejšnja sredstva. Ste/boste kandidirali za sredstva, in če da, kakšni so vaši načrti?**

Drži, sredstva in razpisi se res napovedujejo, trenutno pa še niso objavljeni in podrobnosti še niso znane. Glede na to, da načrtujemo večja vlaganja v širitev proizvodnih zmogljivosti in tudi razvoj novih izdelkov, seveda nameravamo kandidirati za ta sredstva.



# Tokovi okroglega lesa v Sloveniji

Besedilo: Špela Ščap, dr. Nike Krajnc (Gozdarski inštitut Slovenije)

**Analize tokov okroglega lesa so pomembno orodje za prikaz gozdnolesnega sektorja v državi ali regiji. Količina in struktura okroglega lesa, ki ga na leto dobimo iz gozdov, in njegova nadaljnja raba kažejo na položaj sektorja ter nakazujejo možnosti njegovega nadaljnega razvoja.**

## Struktura proizvodnje okroglega lesa

V zadnjem desetletju je bila proizvodnja okroglega lesa največja v času obsežnih naravnih motenj v gozdovih, ko je bila zelo povečana sanitarna sečnja. V obdobju 2014–2019 je proizvodnja okroglega lesa v povprečju znašala 5,07 milijona neto kubičnih metrov, kar je 56 odstotkov več, kot je znašala v povprečju petih let pred pojavom žledoloma leta 2014. V strukturi proizvodnje okroglega lesa iglavcev prevladuje skupina hlodi za žago in furnir (v obdobju 2016–2020 s 75-odstotnim deležem), pri listavcih pa s povprečno 56 odstotki v obdobju 2016–2020 prevladuje skupina les za kurjavo oz. drva. Glede na lastništvo gozdov prevladuje proizvodnja okroglega lesa iz zasebnih gozdov, in sicer v obdobju 2016–2020 s povprečno 73 odstotki. V gozdovih v državni lasti je bilo v letu 2020 v strukturi proizvodnje 50 odstotkov hlodovine (predvsem iglavcev),

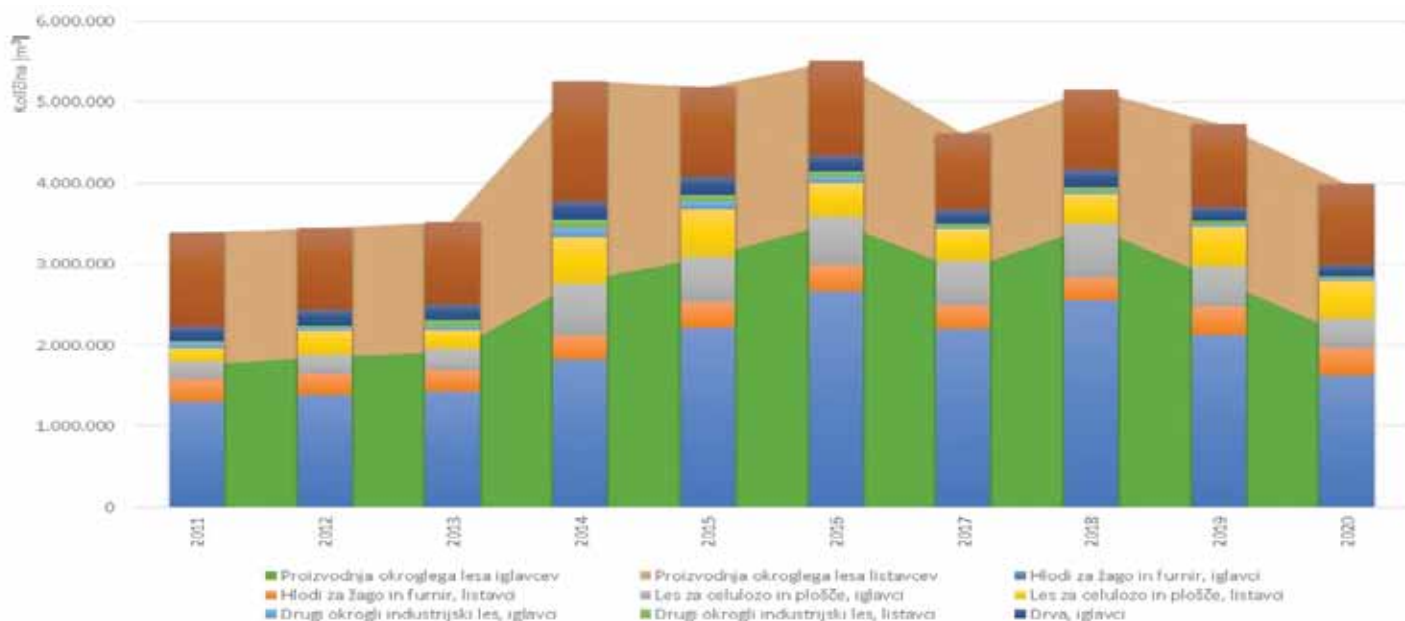
z 48 odstotki sledi les za celulozo in plošče s prevladujočim deležem v letih 2019 in 2020 listavcev. Podoben delež hlodovine (48 odstotkov) po začasnih podatkih družbe SIDG velja tudi za leto 2021. V letu 2020 je sicer proizvodnja okroglega lesa iz slovenskih gozdov znašala 4,0 milijona kubičnih metrov in podoben obseg ocenjujemo tudi za leto 2021.

## Zunanja trgovina z okroglim lesom

Slovenija je še zlasti v letih 2014–2019 veljala za izrazitega izvoznika nepredelanega okroglega lesa, ko so bile na trgu velike količine lesa zaradi obsežnih sanacij poškodovanih gozdov po naravnih ujmah. Od leta 2018 je izvoz okroglega lesa v izrazitem upadanju; v letu 2019 se je recimo zmanjšal za 28 odstotkov v primerjavi z letom 2018, v letu 2020 pa za 41 odstotkov v primerjavi z 2018 in je znašal 1,56 milijona kubičnih metrov. Še manjši izvoz pa ocenjujemo za lani, saj naj bi po ocenah znašal okrog 1,37 milijona kubičnih metrov. Glavni uvozni trg nepredelanega okroglega lesa za Slovenijo sta Avstrija in Italija. V Avstrijo izvažamo predvsem hlodovino iglavcev, v Italijo okrogel industrijski les listavcev. Nasprotno z izvozom se od leta 2015 povečuje uvoz okroglega lesa; v letu 2020 je znašal dobrih 855 tisoč kubičnih metrov, kar je rekorden podatek. Še večji uvoz okroglega lesa pa je pričakovati za leto 2021, in sicer je po trenutnih ocenah znašal okrog 890 tisoč kubičnih metrov. V zadnjih treh letih je opazno veliko povečanje uvoza hlodovine iglavcev; v letu 2020 je uvoz hlodovine iglavcev presegal 365 tisoč kubičnih metrov, za leto 2021 pa je po ocenah uvoz tega lesa znašal okrog 300 tisoč kubičnih metrov. Glavne države, iz katerih smo v letu 2020 uvažali okrogli les, so bile Hrvaška, Češka, Italija in Avstrija. Iz Hrvaške smo uvažali predvsem okrogli industrijski les listavcev, iz Češke in Italije hlodovino iglavcev, iz Avstrije pa celulozni les iglavcev.

## Poraba okroglega lesa

Poraba okroglega lesa med leti niha in je odvisna od obsega letne proizvodnje ter zunanjetrgovinske bilance lesa. V času večjih ujm v naših gozdovih, torej v obdobju 2014–2018, je poraba okroglega lesa v povprečju znašala 2,93 milijona kubičnih metrov. Od leta 2018 se poraba okroglega lesa v Sloveniji povečuje; v obdobju 2019–2020 je v povprečju znašala 3,36 milijona kubičnih metrov. Za leto 2021



Struktura proizvodnje okroglega lesa v Sloveniji v obdobju 2011–2020 (vir: Gozdarski inštitut Slovenije, 2021)

ocenjujemo, da se je poraba okroglega lesa še povečala, in sicer na približno 3,5 milijona kubičnih metrov, kar je največ v zadnjem 20-letnem obdobju. Bolj natančni podatki o porabi okroglega lesa v letu 2021 bodo na voljo aprila letos.

V Sloveniji so največji porabnik okroglega lesa žagarski obrati, ki na leto v povprečju zadnjih let predelajo več kot 1,5 milijona kubičnih metrov hlodovine, od tega z več kot 85 odstotki prevladuje predelava iglavcev. Po obsegu sledi poraba okroglega lesa za energetske namene, ki je v povprečju obdobja 2018–2020 znašala 1,08 milijona kubičnih metrov. Po količini porabe okroglega lesa sledijo industrije lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemikalij, ki so v obdobju 2018–2020 predelale povprečno 600 tisoč kubičnih metrov industrijskega lesa slabše kakovosti na leto, od tega s povprečno okrog 59 odstotki prevladujejo iglavci. Majhen, a vseeno pomemben porabnik okroglega industrijskega lesa so tudi podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo furnirja.

Aktualne in podrobnejše podatke o tokovih lesa objavljamo na portalu InfoGOZD/WCM (https://wcm.gozdis.si) v rubriki kazalniki.



**Tokovi okroglega lesa za leto 2020 v številkah (v milijon neto m³) (vir: Gozdarski inštitut Slovenije, 2021)**

Prispevek je nastal v okviru raziskovalnega projekta Možnosti rabe lesa listavcev v slovenskem biogospodarstvu (V4 2016), ki ga sofinancirata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Agencija RS za raziskovalno dejavnost

# Spremembe v Z GOZDNI MI

**Statistični Urad Republike Slovenije (SURS) je objavil začasne podatke o zunanji trgovini v letu 2021. Na področju trgovanja z gozdnimi lesnimi sortimenti je bilo lansko leto turbulentno, zaznamovala ga je izrazita rast cen, ki je bila posledica rasti cen žaganega lesa pa tudi drugih lesnih produktov na globalni in evropski ravni.**

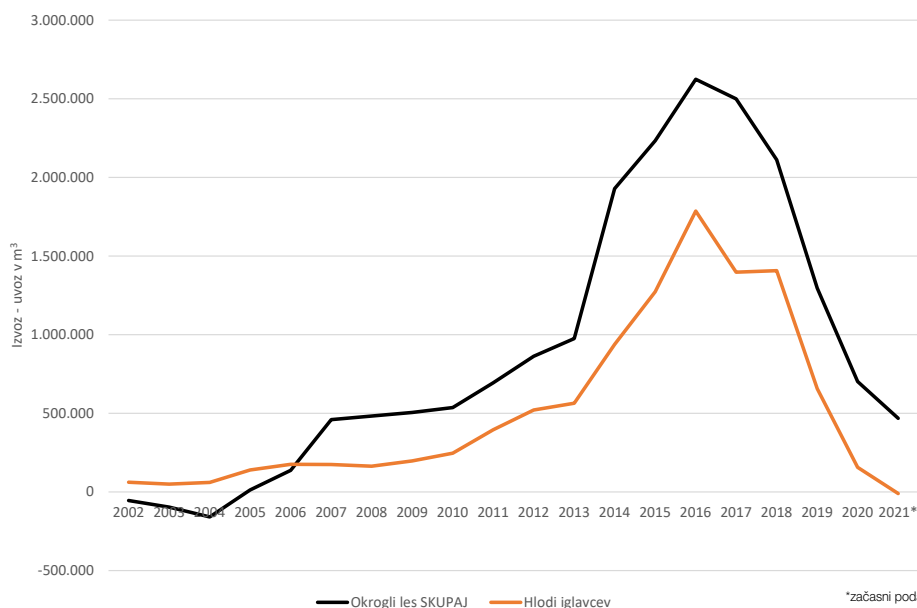
Statistični urad Republike Slovenije (SURS) je objavil začasne podatke o zunanji trgovini v letu 2021. Na področju trgovanja z gozdnimi lesnimi sortimenti je bilo lani turbulentno, leto je zaznamovala izrazita rast cen, ki je bila posledica rasti cen žaganega lesa pa tudi drugih lesnih produktov na globalni in evropski ravni. V Evropi je bil obseg proizvodnje žaganega lesa na visoki ravni, posledično tudi povpraševanje po lesu. Na drugi strani sta se izrazito zmanjšala obseg sanitarnih sečenj in s tem ponudba na trgu. Takšne razmere so bile izrazito prisotne tudi v Sloveniji. Minulo leto je bil posek po začasnih podatkih Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) približno 4,1 milijona kubičnih metrov bruto in je bil manjši kot leto prej.

Spremembe v proizvodnji in na trgih se zrcalijo v zunanjetrgovinskem presežku ali primanjkljaju. Če upoštevamo vse gozdne lesne sortimente, so bili največji zunanjetrgovinski presežki v obdobju sanacije škod zaradi ujim (žledolom, vetrolom) in gradacije podlubnikov. Z umiranjem sanitarnih sečenj in posledično manjšo proizvodnjo gozdnih lesnih sortimentov, ob sočasnem razvoju in

povečevanju obsega predelave v lesnopredelovalnih industrijah, so se močno zmanjšali zunanjetrgovinski presežki, ki so na ravni vsega okroglega lesa upadli na raven iz obdobja 2008–2010 (slika 1). Še bolj izrazita je bila sprememba pri hlodovini iglavcev. Zunanjetrgovinsko sta bila v letu 2021 izvoz in uvoz hlodovine iglavcev uravnovežena, kar je velika sprememba po desetletju zunanjetrgovinskih presežkov. Uravnoveženost nakazuje, da je obseg predelave na podobni ravni kot proizvodnja, izvoz in uvoz pa sta okvirno enaka. Na lanski zunanjetrgovinski »čudež« sta vplivala predvsem dva v nasprotnih straneh delujoča dejavnika: zmanjšanje poseka in s tem proizvodnje hlodovine iglavcev ter krepitve proizvodnje žaganega lesa.

## Izvoz in uvoz smrekove in jelove hlodovine

V izvozu Slovenije prevladujejo hlodi smrekove in jelke (KN 44032310 jelkini ali smrekovi hlodi za žaganje, premera 15 cm ali več), ki se večinoma izvozijo v Avstrijo (90-odstotni delež v letu 2021). Lani se je izvoz v tej skupini GLS zmanjšal za 48 odstotkov in



**Zunanjetrgovinska bilanca pri okroglem lesu in hlodovini iglavcev (osnovni podatki SURS, obdelava SiDG)**

# zunanji trgovini

Besedilo: **Mitja Piškur**  
Foto: **Marjan Artnak/ahiv**  
**SiDG**

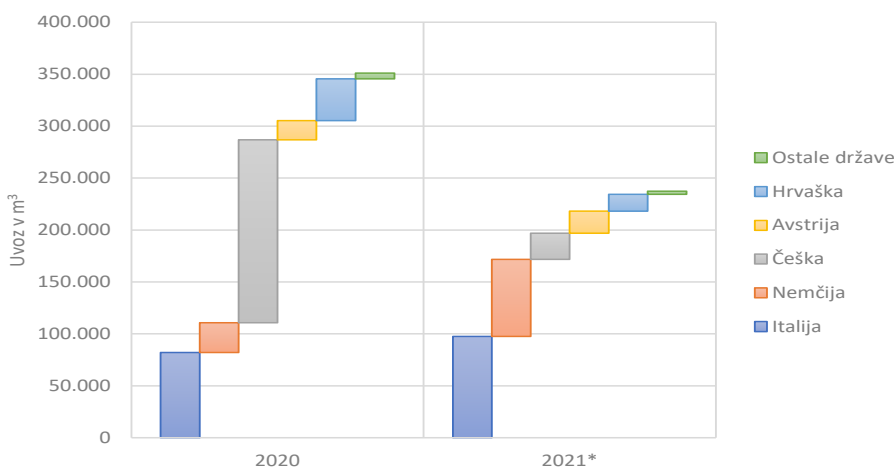
# LESNIMI SORTIMENTI



Foto: Marjan Artnak

je znašal četrta milijona kubičnih metrov (pol milijona kubičnih metrov v letu 2020). Tudi uvoz smrekove hlodovine se je lani zmanjšal za 32 odstotkov, predvsem na račun korenitega zmanjšanja uvoza iz Češke, kjer so se zmanjšale količine iz sanitarnih sečenj in posledično presežki lesa, s tem pa poslovne priložnosti uvoza (slika 2). Medtem ko je bila v letu 2020 polovica uvožene hlodovine smreke in jelke iz Češke, se je njen tržni delež v uvozu lani zmanjšal na 11 odstotkov. Posek na Češkem se je pred izbruhom gradacije podlubnikov in drugih škod zaradi naravnih dejavnikov gibal pod 20 milijonov kubičnih

metrov, v letu 2020 je bil zaradi velikega obsega sanacij škod zaradi podlubnikov 35,9 milijona kubičnih metrov. Napoved za leto 2021 je že nakazovala zmanjšanje na 28,5 milijona kubičnih metrov, za leto 2022 pa je predvideno nadaljnje zmanjševanje proizvodnje (UNECE 2021). Prav tako je indikativno tudi gibanje poseka v njihovih državnih gozdovih, ki jih upravlja družba Lesy České republiky, s. p. Medtem ko je bila proizvodnja v letu 2020 še 14,4 milijona kubičnih metrov, se je lani zmanjšala na 11,4 milijona kubičnih metrov; za leto 2022 načrtujejo posek v višini 10,2 milijona kubičnih metrov.



Uvoz hlodovine smreke in jelke (osnovni podatki SURS, obdelava SiDG)

## Izvoz hlodovine listavcev na Kitajsko

Kitajska je največji uvoznik industrijskega okroglega lesa na Svetu; v letu 2020 je uvozila 60,2 milijona m<sup>3</sup>, od tega 46,9 milijona m<sup>3</sup> iglavcev in 13,3 milijona m<sup>3</sup> listavcev. Seveda je Kitajska tudi največji uvoznik hlodovine. V zadnjih letih se na ravni Evrope (pa tudi Slovenije) krepi aktivnost trgovskih podjetij, ki izvažajo les v Azijo, predvsem na Kitajsko. Izrazito povečanje nabav lesa iz Evrope je bilo v zadnjih letih tudi posledica velikih količin lesa iglavcev na trgu, ki so bile posledica sanacij škod po ujmah in gradacijah podlubnikov. Tako so se dobave hlodovine iglavcev iz Evrope z 1,3 milijona m<sup>3</sup> v letu 2018 povečale na 12,3 milijona m<sup>3</sup> v letu 2020, sočasno pa so se znižale dobave iz Ruske federacije s 7,8 milijona m<sup>3</sup> v letu 2018 na 4,2 milijona m<sup>3</sup> v letu 2020 (po UNECE 2021).

Trgovska podjetja, ki nabavljajo les za izvoz na Kitajsko, so izrazito aktivna tudi pri hlodovini listavcev, predvsem hrastovine in bukovine. Zaradi povečane aktivnosti na evropskem trgu so že lani s strani predelovalcev hrastovine v Franciji začeli z akcijo o omejevanju izvoza hlodov na Kitajsko, s čimer bi zaščitili evropsko lesnopredelovalno industrijo in ohranili delovna mesta. Vendar pa takih ukrepov ni enostavno uveljaviti, saj so lahko v nasprotju s pravili Svetovne trgovinske organizacije in sprejetimi mednarodnimi sporazumi o trgovini. Že lani so zaradi ukrepov Rusije pri izvozu lesa (ki naj bi veljali od začetka leta 2022) napovedovali še povečano nabavno aktivnost trgovskih podjetij, ki izvažajo les na Kitajsko. Dodaten pritisk naj bi bil predvsem na surovinskih trgih Evrope, Severne Amerike in Oceanije (Nova Zelandija).

Besedilo: **Mitja Piškur**

Kot zanimivost: Slovenija je neto uvoznik brusnega lesa za proizvodnjo mehanske celuloze (podjetji MM Količevo, d. o. o., in VIPAP Videm Krško, d. d.). Povedano drugače: proizvodnja brusnega lesa za naše predelovalce pokrije le manjši del njihovih potreb po tej vrsti surovine.

# NEGA GOZDA ima vse večji pomen za gozdove in družbo

Besedilo: **mag. Andrej Breznikar, Kristina Sever, Boris Rantaša, mag. Janez Logar** (Zavod za gozdove Slovenije)

**Obnova in nega gozda sta temelja trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdovi. V Sloveniji obnova gozdov poteka večinoma po naravni poti s semenom odraslih dreves v sestoji in z ukrepi nege, s katerimi vzgojimo kakovosten mlad gozd. Z izvajanjem predpisanih negovalnih del v vseh razvojnih fazah gozda krepimo stabilnost in vrednost gozdov ter izboljšujemo njihove funkcije.**

Nega gozda je odločilnega pomena za proizvodnjo najkakovostnejšega lesa ter za odpornost in stabilnost gozdov. Pomanjkljiva nega gozda negativno vpliva na zasnovo mladega gozda ter onemogoča doseganje ciljne kakovosti in stabilnosti gozda, zato je odločilno, da opravimo vsa načrtovana negovalna dela v svojih gozdovih. Le z rednim in skrbnim izvajanjem nege gozda bomo lahko zmanjšali tveganja zaradi negativnih posledic podnebnih sprememb pri gospodarjenju z gozdovi.

## Nega gozda

Obseg izvedbe negovalnih del se načrtuje na podlagi gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov. Izvedba negovalnih del pa je v veliki meri odvisna od razpoložljivih proračunskih sredstev za financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove, od pripravljenosti lastnikov gozdov za izvedbo teh del in od aktualnih prioritete nege gozdov, ki jih v glavnem določajo nepredvideni dogodki v gozdovih v obliki naravnih ujm.

## Obseg izvedenih negovalnih del (v ha) od leta 2000 (poročilo o delu ZGS)

Leto	2000	2001	2005	2010	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nega (ha)	12.867	11.079	8.814	6.033	2.604	3.679	3.478	3.741	3.782	4.298	5.589

V zadnjih 20 letih se je letni obseg izvedenih gozdnogojitvenih del večinoma zmanjševal, v zadnjem času pa zaznavamo pozitiven trend, saj se je površina izvedenih negovalnih del znova nekoliko povečala. Leta 2000 so bila negovalna dela izvedena na skoraj 13 tisoč hektarjih, leta 2020 pa na 5.589 hektarjih. Prav tako je majhen delež opravljenih predvidenih negovalnih del v gozdnogospodarskih načrtih enot, ki je bil v letu 2020 le 50-odstoten. V zasebnih gozdovih so bila negovalna dela opravljena na 2.330 hektarjih (načrtovana so bila negovalna dela na 7.433 hektarjih), kar pomeni, da je bilo uresničenih le 31 odstotkov načrtovanih del, medtem ko so bila v državnih gozdovih v letu 2020 negovalna dela izvedena na 89 odstot-

kih načrtovane površine v gozdarskih načrtih. S spremembo upravljanja državnih gozdov v letu 2016 se je začel povečevati tudi obseg izvedenih negovalnih del v državnih gozdovih, kjer se danes izvedejo vsa načrtovana dela.

## Sodobna nega gozda

Podnebne in družbene spremembe imajo pomemben vpliv na nego gozda, tako na teoretične kot na praktične vidike izvajanja nege. Medtem ko je bil cilj tradicionalne nege gozda predvsem pridelava najkakovostnejših gozdnih lesnih sortimentov, ki jo omogoča posamezno gozdno rastišče, je danes vse bolj v ospredju nega gozda za odpornost proti posledicam podnebnih sprememb – naravne ujme, škodljivci, okoljske spremembe. Nega gozda se bo morala prilagoditi tudi potrebam lastnikov gozdov, ki imajo različne zmožnosti in stališča do izvajanja nege gozda.

Sodobna nega gozda bo morala upoštevati načela in spoznanja klasične nege gozda, hkrati pa strokovno naslavljati izzive sedanjega časa.

Morala bo združiti pristopa klasične in situacijske nege gozda ter ju prenesti v gozdarsko prakso. V Sloveniji že preizkušamo nove načine nege, med drugim tudi situacijsko nego, in jo prilagajamo domačim razmeram. Izraz »situacijski« se nanaša na položaj izbrancev v sestoji in na jakost sproščanja, ki se prilagajata vsakemu ciljnemu drevesu posebej. Pospešujemo manj

izbrancev oz. ciljnih dreves kot pri izbiralnem redčenju, vsakemu ciljnemu drevesu odstranimo le 1 do 2 konkurenta. Vitalnost in stabilnost drevesa imata prednost pred kakovostjo, kar pa ne pomeni, da s takšnim načinom ne moremo vzgojiti kakovostnih osebkov. V mešanih sestojih pospešujemo manjšinske drevesne vrste in s tem zagotovimo večjo vrstno pestrost. V preostalem delu sestoja ne ukrepamo in ga prepustimo naravnemu razvoju.

## V pripravi nov priročnik

Prednosti situacijske nege oz. situacijskega redčenja so manjša poraba časa in s tem nižji stroški dela, nekateri viri poročajo tudi o pet- do 10-kratnem znižanju stroškov. Zaradi manjšega poseganja v sestoj in pospeševanja vrstne pestrosti so takšni sestoji bolj stabilni in posledično bolj odporni proti različnim motnjam.

Pogosto je prav izvedba načrtovanih ukrepov nege gozda najpomembnejša sestavina v receptu za vzgojo najkakovostnejših gozdnih lesnih sortimentov. Gozdove, s katerimi gospodarimo danes, so osnovali in negovali naši starši in stari starši. Naša naloga pa je, da gozdove obnavljamo in negujemo tako, da bodo tudi naši potomci lahko gospodarili z zdravimi, stabilnimi in donosnimi gozdovi.

V ta namen letos Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Pro Silva Slovenija in Zveza lastnikov gozdov Slovenije skupaj pripravljamo prenovljen priročnik »Sodobna nega gozda,« kjer bodo sodobni principi nege gozda predstavljene bolj podrobno. Nega gozda je tudi osrednja tema letošnje promocije gozdov in gozdarstva. V znamenju nege gozda bo od 23. do 29. maja potekal tudi Teden gozdov 2022. Zavod za gozdove Slovenije bo v sodelovanju z Zvezo lastnikov gozdov Slovenije izvedel serijo terenških delavnic na temo nege gozda za lastnike gozdov.

### Viri:

Poročila Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih

Poročila o delu Zavoda za gozdove Slovenije

Diaci J., Rožnberger D., Fidej G., Arnič D., 2021. Sodobna izhodišča redčenja: povezovanje načel izbiralnega redčenja, situacijskega redčenja, redčenja šopov in skupin ter redčenja spremljive gostote. Gozdarski vestnik, 79: 299-311

# ZA ZDRAVE in vitalne gozdove

Besedilo in foto: **Martina Kastelec**

**Obseg gojitvenih, varstvenih in biomeliorativnih del je opredeljen v gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot, ki jih izdelujejo na Zavodu za gozdove Slovenije. Izvajanje predpisanega obsega del je ključno za zagotavljanje trajnostnega in podnebno odporne slovenskega gozda. Z izvajanjem gojitvenih del oblikujemo zdrave in vitalne gozdove, omogočamo nemoteno obnovo gozdov in zmanjšujemo ogroženost sestojev. Sočasno krepiamo biološko pestrost in stabilnosti gozdnih sestojev. Z izvajanjem gojitvenih in varstvenih del krepimo tudi druge funkcije gozdov.**

V SiDG se trudimo, da vsako leto opravimo približno desetino gojitvenih in varstvenih del, ki so načrtovana v 10-letnih gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot. Izvedeni ukrepi v letu 2021 so bili vključeni v letni načrt upravljanja državnih gozdov za leto 2021.

## Opravljen dela

V letu 2021 smo izvedli obnovo gozdov na 826 hektarjih površine. Umetna obnova državnih gozdov s sadnjo je bila načrtovana le v gozdovih, kjer je bila naravna obnova zaradi preteklih ujm, napadov podlubnikov ali drugih razlogov onemogočena. Na 157 hektarjih površine smo posadili 337.222 sadik 29 drevesnih vrst. Sadili smo rastiščem primerne drevesne vrste. Povprečna gostota sadnje je bila 2.148 sadik na hektar. Pripravo sestoja za naravno obno-

vo gozdov smo izvedli na 561 hektarjih gozdne površine.

Velik pomen smo v letu 2021 dali negi gozdov. Negovalna dela smo izvedli na 3.163 hektarjih. Med negovalnimi deli je po izvedenem obsegu prevladovala obžetev sadik, sledili sta izvedba

nege mladja ter nega gošče. Pri varstvenih delih smo preseglili načrtovane obsege. Posebno skrb smo namenjali pravočasni izvedbi preprečevalnih ukrepov varstva gozdov.

Skupen obseg gojitvenih in varstvenih del je dosegel 20.815 dnin, biomeliorativnih pa 134 dnin. Ukrepi za ustvarjanje primernega življenjskega prostora za divjad pomenijo hkrati tudi varstvo in zaščito za gozdno mladje ter blaženje pritiskov na gozdne in poljske ekosisteme. Ohranjenost ugodnih habitatov in ohranitev naravnega okolja spadata med zelo pomembne cilje gospodarjenja z državnimi gozdovi.

Za gozdnogojitvena, varstvena in biomeliorativna dela je SiDG namenil 3.324.111 evrov. Stroškovno največji obseg zajemajo dela nege gozdov.

## Pridobivanje nepovratnih sredstev

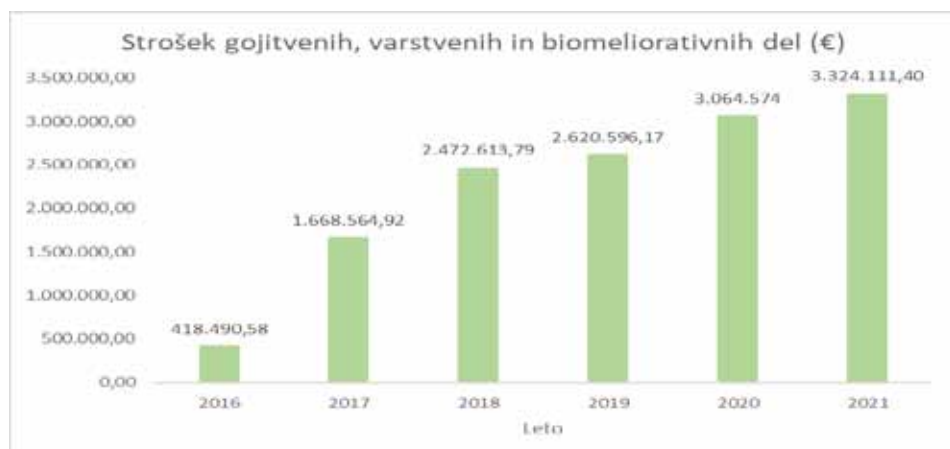
Družba je kot upravljevalec državnih gozdov upravičena do sredstev v okviru Programa razvoja podeželja. Sredstva lahko izkoristimo v sklopu podukrepa M08.4 - podpora za odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov PRP 2014-2020 do 2022. V okviru omenjenega podukrepa smo izvajali dela za odpravo škode in obnovo gozdov po naravnih nesrečah ter dela za ureditev gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov. Do refundacije sredstev smo upravičeni na območjih gozdov, kjer se je gozdni potencial gozdov zmanjšal za minimalno 20 odstotkov. V letu 2021 smo bili izredno uspešni, saj smo od Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja prejeli kar 51 odločb o pravici do sredstev v skupni vrednosti 1.570.846 evrov. Pridobljena sredstva so velik dosežek. Zasluga za opravljeno delo je v timskem delu vseh sodelavcev.

## Izzivi in načrti

Načrti za delo v letu 2022 so postavljeni ambiciozno. V letnem načrtu upravljanja državnih gozdov smo za leto 2022 načrtovali še večji obseg gojitvenih in varstvenih del kot za lani. Dela obnove in nege gozdov so načrtovana na kar 5.303 hektarjih površine gozdov. Obnova gozdov je načrtovana na 1.125 hektarjih, nega gozdov na 4.178 hektarjih. Tudi stroškovno naj bi vlaganja v gojitvena in varstvena dela preseгла obseg stroškov iz leta 2021, in sicer naj bi obseg vlaganj znašal 3.894.000 evrov. Z izvedbo del želimo izboljšati zdravstveno stanje, stabilnost in dvigniti kakovostno strukturo gozdov v državni lasti ter zagotoviti trajnost donosov.



Skupina ukrepa	Vrednost (EUR)
Obnova gozdov	917.343
Nega gozdov	1.677.589
Varstvo gozdov	672.719
Biomeliorativna dela	56.459
<b>SKUPAJ</b>	<b>3.324.111</b>



**Iz grafa stroškov izvedbe gojitvenih, varstvenih in biomeliorativnih del je vidno, da družba v ta namen vsako leto namenja vse več sredstev.**

# Kako načrtujemo gospodarjenje z gozdovi

Tekst: **Miha Zupančič**

Foto: **Marjan Artnak/arhiv SiDG**

Velikost državne gozdne posesti, obseg del ter odgovornost za oskrbo domače lesne industrije zahtevajo dobro načrtovano in organizirano gospodarjenje. Sistem načrtovanja, priprave in izvajanja gospodarjenja z državnimi gozdovi zahteva stalno optimizacijo, prilagajanje sodobnejšim tehnologijam, zmanjševanje negativnih vplivov na okolje, pripravo in dobavo gozdnih lesnih sortimentov ustrezne kakovosti in dimenzij v točno določeni dinamiki in časovno opredeljenem obdobju znotraj leta in med leti ter upoštevanje drugih dejavnikov za preseganje postavljenih ciljev.

## Priprava plana

Priprava plana poseka in vlaganj v gozdove se začne s preliminarnim planom. V njem ocenimo višino in strukturo poseka, višino in strukturo vlaganj v obliki gozdnogojitvenih in varstvenih del, del na gozdni infrastrukturi, del za krepitev ekoloških in socialnih funkcij gozda ter opredelimo tudi potrebe z vidika primernih tehnologij in ustrezne dinamike izvajanja sečnje in spravila. Večino priprave podatkov za plan izvede ZGS, družba SiDG pa pri tem aktivno sodeluje.

Optimizacija gozdne proizvodnje se tako začne že s pripravo preliminarnega plana. Z oblikovanjem sečnospravnih enot zagotavljamo lažjo in boljšo izvedbo plana. S primerno tehnološko pripravo sečišč optimiziramo možen način pridobivanja gozdnih lesnih sortimentov. Pri izvedbi pa s časovno in prostorsko optimizacijo skrbimo za izvedbo plana, stabilno poslovanje, najboljšo izkoriščenost kadrovske in tehnološke zmogljivosti podjetja in poslovnih partnerjev ter doseganje čim večjih donosov iz gospodarjenja z državnimi gozdovi.

## Priprava sečišč

Sečnospravilne enote oblikujemo z upoštevanjem tehnoloških dejavnikov, dinamike izvajanja del ter omejitev pri izvajanju del. Enotna tehnologija in enotno sečnospravilno polje zagotavljata, da lažje izberemo izvajalca in usmerjamo izvedbo del. Dinamika del narekuje, da sečnospravilne enote niso prevelike oziroma omogočajo izvedbo v primernem obdobju (praviloma v mesecu do največ dveh mesecih).

Oblika sečnospravilne enote je prilagojena terenskim (tehnološkim) in sestojnim razmeram ter tako tudi bolje izkorišča možne termine izvajanja del, predvsem pri zagotavljanju oskrbe domače lesne industrije v poletnih mesecih. Implementacija sečnospravnih enot na teren velikokrat poteka z upošteva-



njem naravnih mejnikov, izvedemo pa jo z označevanjem s trakovi ter zapisom označbe sečnospravilne enote.

Tehnološka priprava sečišč obsega tudi primerno izbiro drevja za posek, ustrezno označevanje drevces in ustrezno oblikovane gozdne infrastrukture. Prilagoditve so predvsem na sečiščih, kjer je posek predviden s strojno sečnjo, ali na sečiščih, kjer spravilo poteka z žičnim žerjavom. Gozdna infrastruktura večkrat ne zadošča vsem potrebam, ki jih določa izbrana tehnologija, in jo moramo z vlaganji prilagoditi. Pri vlaganjih v gozdno infrastrukturo je izredno pomembno, da jih izvedemo dovolj časa pred izvedbo del, če je možno, že kakšno leto pred uporabo, da se gozdna infrastruktura primerno utrdi.

## Časovna in prostorska optimizacija plana

Oblikovanje plana, ki časovno omogoča njegovo izvedbo, pomeni, da načrtujemo dela tako, da bomo imeli stabilne donose gozdnih lesnih sortimentov, prilagojene zahtevam trga ter ob upoštevanju vseh omejitev, ki vplivajo na izvedbo del. Stabilna proizvodnja s čim manj nihanji v dinamiki je optimalna za organizacijo poslovnih procesov v podjetju, ka-



Razvoj tehnologije pridobivanja lesa in načina vlaganj v gozdove, razvoj predelave lesa, razvoj delavcem prijaznejše oblike dela, informatizacija ter druge oblike napredka so gonilna sila razvoja v gozdarstvu.





Stalna spremljava parametrov strojev gozdne mehanizacije in gozdarskih tovornjakov, ki poteka na daljavo, bo omogočala vzpostavitev stalne optimizacije njihove izkoriščenosti. Zasedovanje boljše izkoriščenosti GLS glede na njihovo kakovost in kakovost lesnih polizdelkov bo narekovalo izvedbo poseka, krojenje in sortiranje GLS ter bo zahtevalo dobavo lesa kupcem v dogovorjenih časovnih terminih in dinamiki. Dolgoročno pa bo ekonomski vidik ob upoštevanju vseh funkcij gozdov izboljševal tudi gospodarjenje z gozdovi pri nas.

Družba SiDG je unikum na področju gospodarjenja z gozdovi, vendar je hkrati tudi vodilna sila gozdarstva v Republiki Sloveniji in ključen element za domačo lesno industrijo. Z izboljševanjem gospodarjenja z gozdovi bomo zagotavljali dolgoročen širši prispevek k družbi in gozdu kot ekosistemu.

drovske zmogljivosti podjetja ter načrtovanje poslovanja podjetja.

Prostorska dimenzija plana je ob velikosti in razpršenosti državnih gozdov zahteven element načrtovanja, vendar se ravno tako vklaplja v samo načrtovanje. Z upoštevanjem vseh elementov optimizacije izvedbe poseka in sprava se vzpostavlja zapleten sistem optimizacije, pa lahko prek rezerv, ki se kažejo v procesu optimizacije, veliko prispevajo k donosu gospodarjenja z državnimi gozdovi.

### Enotna obravnava vseh deležnikov

Ekonomski vidik optimizacije plana sečnje pa ima svoje omejitve. V prvi vrsti je omejen z naravnimi danostmi, kot jih določata gozdno-gospodarski načrt in obseg sanitarne sečnje. Višina in struktura poseka se ne moreta veliko prilagajati, vsaj če si želimo stabilne donose v obdobju več let. Omejitve pri optimizaciji pa izhajajo tudi iz trga in omejenih možnosti za predelavo. Posledično so izredno pomembne dolgoročne pogodbe o prodaji lesa domači lesni industriji, ki so dober temelj za njen nadaljnji razvoj.

Lastna gozdna proizvodnja ima svoj plan, ki je del plana poseka družbe SiDG. Toda za dobro poslovanje SiDG je pomembno, da na enak način in enako dobro usmerja lastne zmogljivosti kot tudi zmogljivosti zunanjih izvajalcev. Dolgoročno sodelovanje z vsemi poslovnimi partnerji zagotavlja večjo kakovost opravljenih storitev, najboljše dolgoročne donose ter stabilnost pri poslovanju.

### Priložnosti za boljše doseganje ciljev

Večji izkoristek iz lesa ter dvig donosov iz gospodarjenja z državnimi gozdovi bosta narekovala še hitrejši napredek. Sistem izmere in razvrščanja gozdnih lesnih sortimentov po kakovosti bo sledil napredku, ki ga že poznajo v tujini. Ob izboljšanjem nadzoru nad transportom gozdnih lesnih sortimentov, ki ga zdaj vpeljuje družba SiDG, ter ob vzpostavljanju elektronskih merilnih naprav se bo preoblikovala odprema GLS.



## ODKUP LESA

Odkupujemo les vseh drevesnih vrst in kakovostnih razredov

Možnost odkupa lesa na panju

Zagotavljamo vam:

- pošteno izmero in klasiranje
- najboljše odkupne cene
- zanesljivo plačilo
- odvoz z lastnimi kamioni



08 330 32 30



odkup@sidg.si



Podjetje Snejnik d.o.o je hčerinsko podjetje družbe SiDG d.o.o.

# KUPILI SMO več kot 1.500 hektarjev gozdov

Besedilo: **Elizabeta Petek**

**Leto 2021 v sektorju za nepremičnine ocenjujemo kot zelo uspešno. Ena izmed osnovnih in najpomembnejših nalog družbe SiDG je dolgoročno pridobivanje gozdov. V strateškem načrtu poslovanja družbe je cilj, da moramo letno odkupiti najmanj 1.200 hektarjev gozdov. Cilj smo tudi lani presegli – na podlagi 282 pogodb smo odkupili 1.535,9 hektarja gozdov.**

## Od gozdnih površin, ki smo jih odkupili, je bilo:

- △△ 426,1 hektarja varovalnih gozdov (43. člen ZG),
- △△ 14,8 hektarja gozdnih rezervatov,
- △△ 618,9 hektarja gozdov oziroma 40 odstotkov gozdov s posebnimi statusi (v varovanih območjih po zakonu o gozdovih in zakonu o ohranjanju narave),
- △△ 375 hektarja gozdov v solastnini, s katerimi se povečuje lastniški delež RS,
- △△ 1.104 hektarja gozdov z nakupi gozdnih kompleksov velikosti nad pet hektarjev,
- △△ 722,7 hektarja gozdov v obmejnem pasu (10 kilometrov od državne meje). Povprečna površina gozdov, pridobljena z eno po-

godbo, je znašala 5,4 hektarja, povprečna vrednost nakupa pa 0,38 evra na kvadratni meter, kupnine skupaj so znašale 5.797.607,23 evra. Dosežena povprečna cena nakupov novih gozdnih površin v državno last je glede na primerljivost doseženih cen na trgu ugodna, s tem je dosežen tudi cilj ekonomičnosti ravnanja pri pridobivanju novega državnega premoženja.

Od začetka delovanja družbe do danes smo priča naraščajočemu trendu nakupov gozdnih zemljišč. V letu 2020 je bil sicer zabeležen mejnik v nakupljeni površini, in sicer več kot 2.100 hektarjev, ki pa je bil rezultat nekaj posameznih več sto hektarskih nakupov. Ti niso stalnica. Glede na visoko postavljen cilj je družba SiDG

Leto	Površina nakupov v ha
2016	132,1
2017	48,9
2018	461,2
2019	1.408,8
2020	2.183,6
2021	1.535,9

oblikovala tudi ukrepe aktivnega pristopa, s katerim zagotavlja izpolnjevanje cilja nakupov gozdov.

Zastavljeni cilj pridobitve novih gozdov v površini 1.200 hektarjev iz poslovnega načrta je bil presežen za 28 odstotkov.

# V okviru projekta **NATURA MURA** bomo posadili **sto tisoč sadik**

Besedilo in foto: **Viktorija Salaj**

**Projekt Natura Mura naslavlja glavne izzive ohranjanja narave in zagotavljanja ekosistemskih storitev na poplavnem območju reke Mure. Osnovni namen projekta Natura Mura je izboljšanje ohranjenosti treh ciljnih habitatnih tipov in 12 ciljnih vrst območij Natura 2000 vzdolž reke Mure. Ciljni habitatni tipi so trdolesna loka, mehkolesna loka in nižinski ekstenzivno gojeni travniki.**

Vloga SiDG v projektu Natura Mura je odločilna pri izvajanju aktivnosti obnove gozdnih habitatnih tipov na terenu. Odgovorni smo za izvedbo obnove avtohtonih poplavnih gozdov na lokacijah, ki jih zdaj porašča neavtohtono rastlinstvo, in izvedbo ukrepov spodbujanja naravnega pomlajevanja avtohtonih drevesnih vrst. Sodelujemo tudi pri aktivnosti odkupa gozdnih zemljišč.

#### **Eden izmed ključnih sklopov neposrednih projektnih aktivnosti je vzdrževanje in obnova poplavnih gozdov:**

- obnova obrečnega vrbovja, jelševja in jesenovja in izvedba poskusnih ukrepov naravnega pomlajevanja – mehkolesna loka,
- obnova poplavnih hrastovo-jesenovih-brestovih gozdov in izvedba poskusnih ukrepov naravnega pomlajevanja – trdolesna loka,
- obnova poplavnega gozda na območju posušenega jelševga sestoja na območju Banute.

Za projekt Natura Mura smo izvedli sečnjo na 13 lokacijah, skupno na 24 hektarjih. Letos bomo sečnjo izvedli še na treh lokacijah.



**Ižakovci – izvajanje sečnje**

Sadike	Količina
Bela vrba	11.370
Beli gaber	11.485
Črna jelša	13.000
Črni topol	4.624
Divja češnja	1.790
Hrast dob	58.545
<b>Skupaj</b>	<b>100.814</b>

V spomladanskem delu smo na ograjenih površinah, ki merijo okoli 24 hektarjev, posadili 100.814 sadik. Poleti bomo nato izvedli negovalna dela, predvsem obžetve na pomlajenih površinah. Konec leta bomo predvidoma izvedli še sadnjo na preostalih površinah (okrog pet hektarjev).



**Mele – sadnja**



**Pince – Ograja**

Sadike smo zaščitili z ograjo. Skupaj je postavljenih 7.250 metrov zaščitnih ograj. Na 11 lokacijah je z ograjo tako zaščiteno 22 hektarjev površin.

V Črnem logu je težava izredna razmočenost terena oziroma izjemno visoka podtalnica. Projektni partner Direkcija Republike Slovenije za vode izvaja izkop jarkov za drenažo površine, na kateri se bo izvajala sadnja.



**Dolga vas – izkop jarkov za drenažo**

Direkcija za vode nam je izdala vodno soglasje za postavitev ograj v priobalnem območju reke Mure. Pridobili smo tudi vodno soglasje in predlog za sklenitev sporazuma o uporabi zemljišča v upravljanju Direkcije RS za vode za zemljišča, kjer še nismo bili vpisani kot upravljavec.

# VSTOPNA TOČKA

tradicionalne pešpoti

# NA ROŽNIK

je dobila novo podobo

Besedilo in foto: **Jan Mihelič**

Na pobudo JP Voka Snaga je oddelek za gozdno gradbeništvo v sodelovanju s Poslovno enoto Ljubljana novembra lani uspešno zaključil zahteven gradbeni projekt sanacije sprehajalne poti in ureditve odvodnjavanja na državni gozdni parceli št. 59/2 k. o. Vič (1723), ki leži v neposredni bližini dobro znanega gostišča Čad v Ljubljani.



PREJ



POTEM

**Projekt je bil izveden v okviru socialnih funkcij SiDG in je potekal v štirih fazah:**

1. Oblikovanje projektne rešitve (april-junij 2021):
  - a. Uskladitev ciljev sanacije
  - b. Izdelava projektne dokumentacije za pridobitev soglasij
  - c. Izdelava projekta za izvedbo del in podrobnejšega popisa del

## LIKOVNO-LITERARNI NATEČAJ

V okviru projekta LEAF – Znanje o gozdovih smo izvedli likovno-literarni natečaj, ki smo ga že drugo leto zapored, skupaj s programom Ekošola, razpisali na temo GOZD IN BIOTSKA PESTROST. Letošnja novost je, da smo razpisali natečaj tudi za literarna dela, in ne samo

za likovna. Prejeli smo več kot 600 izdelkov iz 90 ustanov. Tekmovali so v šestih starostnih skupinah: vrtni, I. triada, II. triada in III. triada osnovnih šol ter srednje šole in ustanove s prilagojenim programom. Likovno-literarna dela je ocenila strokovna komisija, ki je bila sestavljena iz predstavnika programa Ekošola, predstavnika družbe SiDG, likovne pedagoginje in slovenistke. V vsaki kategoriji sta zmagovalec in njegov mentor prejela darilni bon Mladinske knjige v vrednosti 40 evrov. Nagradjeni avtorji 2. in 3. mest so prejeli praktične nagrade.



PREJ



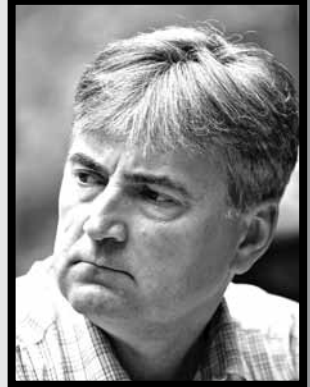
POTEM

## V SLOVO

### JANEZ LEVSTEK (1963 – 2022)

Osupli in onemeli smo prejeli vest, da nas je mnogo pre-zgodaj zapustil naš sodelavec Janez Levstek.

Življenje na vasi, polje in gozd so bili Janezova prva ljubezen. Vpis v srednjo gozdarsko šolo v Postojni je bila zato naravna izbira, kakor tudi nadaljevanje s študijem na gozdarski fakulteti. Leta 1991 se je kot mlad gozdarski inženir zaposlil na Poestvu Snežnik Kočevska Reka. S svojimi znanji, predvsem pa izjemnim čutom za socialno pravičnost je hitro napredoval na funkcijo vodje urejanja gozdov. Poleg rednih delovnih obveznosti v podjetju Snežnik je vodil tudi Delavski svet, ki je bil v tistih časih najvišji kolektivni organ vodenja.



Po sprejetju Zakona o gozdovih v letu 1993 in ustanovitvi Zavoda za gozdove je Janez prevzel vodenje Krajevne enote v Kočevski Reki. Veliko energije je vložil, da so procesi javne gozdarske službe na Kočevskem tekoče stekli. S svojim umirjenim značajem pa je spretno krmaril med čermi, ki so nastajale med javno gozdarsko službo in proizvodnimi podjetji.

Leta 2000 se je Janez zaposlil na Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov in skrbel za upravljanje obširnih gozdov na kočevskem in novomeškem območju. Vseskozi je zagovarjal strokovno podprte odločitve. V slovenskem gozdu ni videl samo kubike, ampak je zagovarjal doktrino večplastnega in trajnostno naravnega upravljanja z gozdovi ter ščitil bisere gozda v najširšem pomenu besede. V tistem obdobju so se z Janezovim predlogom zgradile številne gozdne prometnice, začele pospešeno obnavljati učne poti, poskrbelo se je za gozdarsko dediščino, ki je intenzivno propadala.

Tudi leta 2016, ko je nastopil delo v družbi Slovenski državni gozdovi, se ni ustrašil novih izzivov. S svojimi izkušnjami in zgledom je obogatil kolektiv mladega gozdarskega podjetja. In nikoli, ampak res nikoli, Janez ni nikogar odslovil brez dobrega nasveta in tople spodbudne besede.

Kot pobudnik oživljanja tradicije oglarstva na Ribniškem je zaoral ledino Društvu slovenskih oglarjev. Leta 2019 je zbral somišljenike in v okviru Festivala lesa izvedel oglarsko kopo s prikazom celotnega postopka, od priprave kopišča, zlaganja lesa ter razdiranja kope s pospravljanjem oglja. Janez je bil velik človek. Poleg tega, da je bil izjemen gozdar, je bil tudi sadjar, čebelar, oglar, rejec drobnice in konjar... Bil je tudi družaben posameznik, ljubitelj glasbe in eleganten plesalec. Vedno je pomagal, sodeloval, se dobesedno razdajal, tudi žrtvoval brez pričakovanj, da bodo njegove usluge kadarkoli povrnjene. Vendar je na neki točki, poleg vseh drugih, pozabil nase in svoje življenjske želje. Obstali smo in obnemeli s številnimi vprašanji, na katera ni enostavnih odgovorov... Prvo in glavno vprašanje pa je, ali smo naredili dovolj, ko nas je najbolj potreboval?

Naj počiva v miru in naj mu bo lahka domača rakitniška zemlja.

mag. Robert Tomazin

#### 2. Pridobivanje soglasij (julij–september 2021):

- Naravovarstveno soglasje
- Kulturnovarstveno soglasje
- Soglasje direktorice RS za vode
- Soglasje ZGS za poseg v gozdni prostor

#### 3. Izvedba del (oktober–november 2021):

- Izbor izvajalca
- Izvedba gradbenih del

#### 4. Prevzem del 29. 11. 2021

Posebnosti projekta sta bili sorazmerno velik delež dela inženiringa (projektiranja in nadzora) v primerjavi z obsegom gradbenih del ter res aktivna vloga soglasodajalcev v vseh fazah projekta. Razlog za take rešitve je velika vloga obravnavanega območja za lokalno prebivalstvo. Podatki upravljavca krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, JP Voka Snaga, kažejo, da so na tem delu parka lani zabeležili skoraj 90 tisoč prehodov oziroma v povprečju 250 dnevno, kar nakazuje na upravičenost in koristnost naložbe SiDG. Gradbena dela je kakovostno izvedlo podjetje Janez Trobec, s. p., in to v okviru okvirnega sporazuma za gradbena dela v družbi SiDG.

Kot je na odprtju poti povedal podžupan Mestne občine Ljubljana, je to še en primer dobre prakse sodelovanja različnih strok, lastnikov zemljišč in upravljavca parka in le upamo lahko, da se bo dobro sodelovanje Mestne občine Ljubljana in družbe SiDG nadaljevalo tudi v prihodnje.

## BOŠTJAN LEMUT

Besedilo: **Erik Šabec**

Rojen je bil leta 1982 v vasi Col nad Ajdovščino. Leta 2008 se je poročil in se preselil v Kromberk pri Novi Gorici. Že kot mlad fantič se je odločil za poklic gozdarja, saj izhaja iz gozdarske družine. Rad je poslušal starega očeta, ko je pripovedoval, kaj vse so doživeli pri opravljanju dela v gozdu. Po končani osnovni šoli se je vpisal na Srednjo gozdarsko šolo v Postojni in šolanje uspešno zaključil kot gozdarski tehnik.

Po srednji šoli se je zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu v Postojni, kjer je delal kot sekač traktorist. Čez nekaj let se je zaposlil v gozdarski šoli v Postojni kot učitelj praktičnega pouka v gozdarstvu, pozneje pa je delo nadaljeval kot odpremnik in vodja del pri Soškem gozdnem gospodarstvu Tolmin.

Pri družbi SiDG je zaposlen od leta 2019 kot odpremnik. Delo opravlja z veseljem, saj je razgibano. Najbolj pa ga veseli to, da je ves čas v stiku z naravo.

Poleg dela v gozdu ima tudi druge aktivnosti. Je namreč reševalec pri enoti za hitre reševalne intervencije. Deluje v okviru GRS Tolmin, večinoma rešujejo jadralne padalce, ki jih na tem delu ne manjka. To poslanstvo opravlja z zadovoljstvom, ves trud mu je poplačan, ko opravi intervencijo in jim



## MATIJA ČERNAČ

Besedilo: **Andrej Lumbar**

Matija se je rodil leta 1994 v Postojni. Pravi, da je že od malega ponosen Postojnčan, zato je tam končal tudi vse svoje dosedanje izobraževanje – osnovno šolo, nadaljeval je na Šolskem centru Postojna v programu strojni tehnik, nato pa uspešno končal še višjo strokovno šolo, smer gozdarstvo in lovstvo.

Kot študent je večino časa preživel v »postojnskem podzemlju« – bil je namreč vodnik po Postojnski jami – opravljal pa je tudi druga priložnostna dela. Prvi poklic je opravljal pri kočevskem podjetju Anubis, d. o. o., kjer je bil odkupovalec lesa in referent za prodajo in logistiko. Aprila leta 2021 ga je pot pripeljala na Poslovno enoto Postojna, kjer dela kot odpremnik gozdnih lesnih sortimentov. Pri delu je izredno pozoren in natančen, svojo strokovnost pa

uspešno deli z našim kolektivom. Vedno je dobre volje in pripravljen na vse delovne naloge.

V prostem času je član Lovske družine Javornik Postojna, poleg tega pa rad poprime za najrazličnejša dela, od različnih popravil do drugih fizičnih del. Z drugimi besedami – je pravi multipraktik. Ko pride v službo ali odide iz nje, se v Postojni spremeni vreme – njegov »tank« je namreč tudi premikajoča se vremenska postaja – bliska in grmi ter vedno za oblak dima poskrbi.



oseba, ki so jo rešili, reče samo preprosto »Hvala«.

Je tudi sovoznik pri reliju in z bratrancem tekmujeta na državnem prvenstvu. Lani se je udeležil treh tekem, s čimer je zelo zadovoljen, saj zadnji dve leti zaradi covida nista bili ravno najbolj naklonjeni tovrstnim dejavnostim. V dirkaškem sedežu neizmerno uživa. Pravi, da ima rad disciplino in urejenost, kar mu pomaga tako v zasebnem življenju kot tudi na poklicnem področju. V družbi SiDG

se trudi, da delo opravlja korektno, kar je edini ključ za uspeh. V kolektivu se počuti dobro in upa, da bo tako tudi v prihodnje.

## BLAŽ SEVER

Besedilo: **Petra Mihelčič**

Blaž Sever se je rodil leta 1995. Že od malih nog je imel rad naravo in aktivnosti, povezane z njo. Zaradi tega se je na srednješolsko pot podal v Postojno, na srednjo gozdarsko in lesarsko šolo, kjer je dokončal izobraževanje za gozdarskega tehnika.

Kmalu po maturi se mu je ponudila zaposlitev pri nekdanjem koncesionarju Snežnik, d. d., v Kočevski Reki. V dopoldanskem času je bil tako odpremnik in skladiščnik gozdnih lesnih sortimentov, v popoldanskem pa študent gozdarstva in lovstva.

Po reorganizaciji državnega gozdarstva leta 2016 se je zaposlil v našem podjetju, kjer mu nikoli ne zmanjka novih izzivov. Svoje delo rad opravi kakovostno, z veseljem pa priskoči na pomoč tudi preostalim sodelavcem, ki se lahko vedno zanesejo nanj.

Prosti čas največ posveča psički Neli in ustvarjanju svojega doma v okolici Kočevja. Še vedno si rad vzame čas, da s prijatelji rekreativno igra nogomet, ob koncih tedna pa se sprošča ob dobri hrani in pijači.



## MILAN ŽAŽE

Besedilo: **Ernest Sečen**

Konec februarja je praznoval okrogel jubilej, 60 let, naš sodelavec Milan Žaže, odpremnik gozdnih lesnih sortimentov v Gozdnem obratu Črna. Milan je bil več kot 30 let zaposlen na GG Slovenj Gradec kot revirni gozdar in delovodja. SiDG se je pridružil takoj po ustanovitvi. S svojim znanjem in izkušnjami, ki jih je prenašal tudi na mlajše sodelavce, je prispeval k uspešnemu in tekočemu začetku delovanja našega podjetja.

Mladost je preživel v Koprivni pri Črni na Koroškem, visoko v koroških hribih v bližini avstrijske meje. Želja, da postane gozdar, je bila samoumevna, saj je živel

sredi gozdov, z delom v gozdu pa se je ukvarjal tudi njegov oče, ki mu je Milan že kot mlad fant veliko pomagal.

Z ženo Rozko, prav tako gozdarjevo hčerko, si je družino ustvaril v Črni. Domači ga močno podpirajo pri njegovih hobijih – planinarjenju, lovstvu, urejanju vikend hiške ... Milan je bil tudi aktiven udeleženec slovenske osamosvojitvene vojne. Bil je pripadnik alpskega voda in je sodeloval pri eni od najhujših bitk naše vojne na mejnem prehodu Holmec. Prav tako je bil udeležen pri osvobajanju obmejnih postojank, tako tudi karavle v Koprivni, ki je bila le streljaj oddaljena od njegove domačije.

Milanu, prijetnemu sogovorniku, prijaznemu in vestnemu sodelavcu, ob jubileju vsi voščimo vse najboljše in želimo, da bi kljub izpolnjenim pogojem za upokojitve še nadalje v službi slišali njegov značilni gromki smeh.



# NOVI AKTI DRUŽBE PRINAŠAJO IZZIVE ZA VSE

Krepko smo že zakorakali v leto 2022 in za sabo počasi puščamo preteklo leto, ki je bilo zelo pestro in dinamično. Svet delavcev družbe SiDG, d. o. o., se je trudil, da bi lani čim bolj zastopal interese zaposlenih v podjetju, in z mnenji ter pobudami poslovodstvu poskušal soustvarjati razmere za delo, ki bi zagotavljale dolgoročne koristi za uspešno poslovanje družbe SiDG kot tudi dobro počutje zaposlenih v podjetju. Zato so se člani sveta delavcev lani sestali na osmih rednih in treh dopisnih sejah ter zbirali predloge in mnenja med zaposlenimi na vseh ravneh družbe.

Tako zaključek lanskega leta kot začetek letošnjega sta bila v znamenju sprejemanja in spreminjanja pomembnih aktov družbe, ki so prinesli tako ali drugače sprejete novosti. Predstavniki delavcev v podjetju si želijo, da bi bil zaradi uspešnosti podjetja glas zaposlenih dobronamerno sprejet in uslišan, vsekakor pa moramo zaposleni zaupati odločitvam poslovodstva, ki se trudi za uspešnost podjetja in vodenja zaposlenih ter uresničitev zastavljenih ciljev.

Vse sprejete novosti prinašajo nove izzive, s katerimi se vsi srečujemo in se bomo srečevali tudi v prihodnje. Pomembno je, da ohranjamo in cenimo dobre medsebojne odnose, si pomagamo in odkrito sodelujemo na vseh ravneh ter se zavedamo, da vsak posameznik sestavlja mozaik, ki na koncu pomeni uspešno celoto. Ne nazadnje pa imejmo za cilj, da se ob koncu dneva, po opravljenem delu, varno in zdravi vračamo domov, ter izkoristimo prosti čas, ki nam je na voljo. Predvsem mir in svobodo, ki sta morda preveč samoumevna, v času hitenja in prehitrih ter brezglavih odločitev pa gotovo pomembnejša od materialnih koristi, poslovnih presežkov in uveljavljanja moči.

**Andrej Hajšek**, predsednik Sveta delavcev SiDG

## SADILI SMO Z ZDRUŽENJEM MANAGER

Na lanskem kongresu je vodstvo Združenja Manager obljubilo, da bodo posadili drevesa, zato da bo kongres postal ogljično nevtralen dogodek. Rečeno storjeno! 18. marca smo skupaj s člani združenja v Baredih nad Izolo zasadili 200 dreves v tamkajšnjem državnem gozdu. Pri demonstraciji pravilne sadnje so nam pomagali tudi gozdarji iz ZGS, medtem ko je v imenu SiDG udeležence nagovoril finančni direktor Andrej Janša. Izpostavil je predvsem pomembnost gozdov kot naravnega vira lesa in upoštevanje vseh funkcij gozdov, poleg proizvodnih tudi ekološke in socialne. Po zaključku delovne akcije smo si udeleženci dogodka ogledali še največjo leseno stavbo v Sloveniji, kjer ima nove prostore Raziskovalni inštitut InnoRenew CoE.

Besedilo: **Suzana Rankov**



## CILJAMO NA SODELOVANJE PRI PROJEKTU BEYOND BEECH

Družba SiDG se je kot pridružen partner Zavodu za gozdove Slovenije vključila v nov projekt »Beyond beech«. Če bo prijava na razpis Interreg CENTRAL EUROPE uspešna, bomo v okviru novega projekta sodelovali pri raziskavah ekosistemskih storitev, ekosistemov in vplivov na lokalno skupnost oziroma izboljšanje življenja na tem območju. Projekt bo s svojimi rezultati prispeval k ustvarjanju podnebno odpornih zdravih gozdnih območij. Zavod za gozdove Slovenije si je kot ključno raziskovalno območje izbral Kočevsko, zato je sodelovanje SiDG kot ključnega deležnika na tem območju izredno pomembno glede na zastavljene aktivnosti.

Besedilo: **Urška Slomšek**

Foto: **Vasja Marinč/ahiv SiDG**



## ČISTILNA AKCIJA V PREKMURJU

Sredi februarja sva s sodelavcem Petrom Kolarjem sodelovala v čistilni akciji, ki jo je organiziral upravljavec večinskega deleža parcel v gozdnem kompleksu Hraščica. SiDG je bil k akciji povabljen, ker je država solastnica nekaterih gozdnih parcel v kompleksu. Upajmo, da bo naša prizadevanja, o katerih so poročali tudi lokalni mediji, obrodila sadove in se bo količina nezakonito odvrženih odpadkov v gozdovih na tem območju zmanjšala.

Besedilo in foto: **Andrej Hajšek**



## SODELOVALI BOMO PRI SAJENJU JAPONSKIH ČEŠENJ

Konec januarja smo v rezidenci japonskega ambasadorja v Ljubljani podpisali memorandum o sodelovanju pri vzpostavitvi parka japonskih češenj v Kočevju. Češnje se bodo posadile na dveh lokacijah, in sicer na Tesarski ulici ob Rinži in pred poslovno stavbo Marof. Prvih 30 sadik različnih sort japonske češnje, ki bodo rasle ob Rinži, se bo posadilo že v kratkem. Projekt bo izveden v sodelovanju z Občino Kočevje in podjetjem Yaskawa. Podpisa memoranduma se je v imenu SiDG udeležil finančni direktor Andrej Janša.



## SLOVENSKE GOZDARSKE SMUČARSKÉ TEKME

11. marca 2022 smo se na Soriški planini zbrali slovenski gozdarji ter se pomerili v smučanju. Po dveletnem premoru zaradi protikoronskih omejitev smo se razveselili povabila kolegov iz kranjskega gozdarskega društva. Odziv je bil izreden, saj je bilo prijavljenih kar 105 tekmovalk in tekmovalcev, tudi nekaj iz sosednjih dežel Furlanije - Julijske krajine (Italija) in Koroške (Avstrija).

Nastopilo je 12 slovenskih ekip, med njimi tudi prvič ekipa SiDG, ki je štela 11 članic in članov, žal so tekmovali le v veleslalomu, kar jim je onemogočilo boljšo uvrstitev med ekipami. Ekipa je zasedla 7. mesto. Tokrat je zmagala ekipa GD Bled pred koroškim GD in kranjskim GD. Družba SiDG je kot glavni sponzor omogočila izvedbo prireditve. Navzoče je na razglasitvi z besedami spodbude pozdravil mag. Robert Tomazin, glavni direktor družbe.

Besedilo in foto: **Janez Konečnik**



Tekači na štartu

## RAZDELILI SMO 50 PTIČJIH KRMILNIC

V sodelovanju s srednjo lesarsko in gozdarsko šolo smo tudi to zimo izdelali ptičje krmilnice. Pripravili smo 50 ptičjih krmilnic, vsaki pa smo dodali še po 10 kilogramov hrane za ptičke. Večino ptičjih krmilnic smo razdelili prek Ekošole, s katero sodelujemo pri promociji mednarodnega programa Leaf – znanje o gozdovih. Šole in vrtni po Sloveniji so se razveselili ptičjih hišic in dobili smo veliko pisem zahvale.

Foto: **arhiv Ekošola**

## UREDITEV UČNE POTI TABOR

Obiskovalci, predvsem šolarji, se bodo razveselili nove pridobitve na gozdni učni poti Tabor v Sežani. Na razdalji dobrih 80 metrov smo tako lično uredili pešpot z novimi stopnicami. Težje prehodni teren smo namreč premostili s postavitvijo lesenih stopnic ter dodajanjem in utrjevanjem materiala med stopnicami. Ob celotni dolžini smo na obeh straneh stopnic izdelali suhozid, seveda iz lokalnega kraškega kamna.

Foto: **Andrej Lumbar**





## NOVE INFO TABLE V PODČETRTRKU

Na gozdnem obratu Podčetrtek smo v GGE Bohor postavili dve novi informativni tabli. Slednji sta posebnosti gozdov na največjem gozdnem kompleksu PE Ljubljana, po novem PE Celje. Tabli smo postavili ob pomembnih planinskih izhodiščih, saj želimo o pomenu gozda in načinih njegovega upravljanja seznaniti čim več njegovih uporabnikov. Za izvedbo se zahvaljujemo Celjskemu gozdarskemu društvu ter KE ZGS Brežice.

Besedilo: **Matija Špacapan**



## OBNOVILI SMO TABLO PRI »LAUFU«

V GO Idrja smo imeli po predlogu ZGS v letu 2021 v načrtu postavitev dveh informacijskih tabel. Prva je tabla »Štubelj«, pri katerem gre za manj znan jez na vodotoku, ki je omogočal dodatno zbiranje vode na vodotokih v zaledju gozdov. Ker smo morali z ZGS in Gozdarskim društvom Posočja šele uskladiti vsebino in nas čakajo še terenski ogledi, računamo, da bomo to informacijsko tablo postavili do konca tega leta. Nam je pa na začetku letošnjega leta uspelo izpeljati obnovo informacijske table pri »Laufu« v Idrjski Beli. Zgornji del table je bil namreč v propadajočem stanju, in če ne bi ukrepali, bi bilo treba na koncu postaviti povsem novo tablo.

Besedilo in foto: **Klemen Kosmač**



## PRENOVLJENA GOZDNA CESTA HEHEN

Naši gozdni gradbeniki so tik pred koncem leta kolege iz gozdne proizvodnje v Kočevju razveselili s prenovljeno gozdno cesto Hehen. Gradbena dela na 800 metrov ceste so bila izvedena v rekordnih 20 delovnih dneh. Uredil se je nov priključek na gozdno cesto v glavni transportni smeri, vozišče se je razširilo na 3,5 metra, poskrbljeno je bilo za odvodnjavanje in vso tehnološko opremo – osem začasnih skladišč lesa, 10 priključkov gozdnih vlak, izogibalnice in obračališče za gozdarske transportne kompozicije.

Foto: **Jaka Klun**



## S PRAŠIČI DO PRIPRAVE TAL V MEHKOLESNI LOKI

V okviru projekta Natura Mura smo začeli izvajati aktivnosti vzpodbujanja naravnega pomlajevanja v mehkolesni loki. Znotraj ograjene površine se bo izvedla gozdna paša z namenom priprave tal za naravno nasenitev ciljnih drevesnih vrst mehkolesne loke. Prvič bomo pripravo tal izvedli s pomočjo krškopoljskih prašičev. Gre za pilotni projekt na slovenskih tleh, pri katerem želimo gozdarji z inovativnimi metodami uvesti naravno pomlajevanje. Ciljno površino smo ogradili s primerno žično ograjo, kjer se za določen čas izvede gozdna paša s slovensko avtohtono pasmo prašičev. Izbrani rejec je v ogrado pripeljal krškopoljske prašiče in zagotovil krmljenje in napajanje prašičev za obdobje gozdne paše. Prašiči bodo s pašo zmanjšali moč zeliščnega sloja, s hojo pa premešali humusni in mineralni sloj tal in tako semenom omogočili boljše rastne razmere. Pred semenjenjem topolov in vrb bo rejec prašiče odstranil iz ograjene površine.



Besedilo in foto: **Viktorija Salaj**

## OBNOVA GOZDNE UČNE POTI SVIŠČAKI

Na začetku novembra 2021 smo izvedli sanacijo priljubljene gozdne učne poti Sviščaki. Med drugim smo postavili dve leseni mizi, štiri lesene klopi in izvedli obsekovanje gozdne učne poti v dolžini 800 metrov. Poskrbeli smo tudi za izdelavo okoli sto markacij ob gozdni učni poti na stoječem drevju z rdečim krogom z notranjim odtisom rumene barve medvedje šape. Omenimo samo še zamenjavo lesenih količkov na desetih informativnih tablah ob gozdni učni poti ter izdelavo in postavitev treh informativnih tabel. Gozdna učna pot Sviščaki je dolga 4.300 metrov, izhodišče in zaključek je pri planinskem domu na Sviščakih. Na učni poti je predstavljen pomen snežniških gozdov in naselja Sviščaki. Obiskovalci spoznajo rastlinske združbe na pobočju Snežnika in živalski svet naših gozdov ter njihovo medsebojno povezanost.

Besedilo in foto: **Janez Logar**



# Navadna hikorija (*Carya ovata* (Mill.) K. Koch)

Besedilo in fotografije: **prof. dr. Robert Brus, BF UL**

**Pri preizkušanju potencialno uporabnih tujerodnih drevesnih vrst je naša pozornost navadno bolj usmerjena k iglavcem, saj so pri lesni industriji na splošno bolj priljubljeni. Ena od malo znanih, a za gojenje nedvomno zanimivih vrst listavcev je navadna hikorija iz družine orehok.**

Navadna hikorija je do 40 metrov visoko listopadno drevo z visokim ravnim deblom in prepoznavno skorjo, razpokano v podolgovate plošče lubja, ki na enem ali obeh koncih ukrivljeno odstopajo od debla. Njeni listi so premenjalno nameščeni, do 35 centimetrov dolgi in lihopernato sestavljeni iz petih, redko do sedmih lističev, med katerimi je končni največji. Koščičasti plodovi so okrogli, do pet centimetrov dolgi, zunanji mesnati ovoj razpade na štiri dele. Koščica je okroglasta in štiriroba, seme v njej sladko. Hikorija dobro raste na globokih, rodovitnih, svežih tleh, prenese zmerno sušo in za rast potrebuje podobno dolgo vegetacijsko dobo kot pravi kostanj. Je prezimno trdna in prenese mraz do -25 stopinj Celzija. Vse danes znane vrste hikorij razen ene, ta je iz Kitajske, so razširjene v vzhodnem delu Severne Amerike. Pred ledenimi dobami so uspevale tudi v Evropi, ostanke njihovega cvetnega prahu so našli celo na Ljubljanskem barju. Navadna hikorija je doma v vzhodni polovici Severne Amerike, največkrat raste na aluvialnih tleh na rečnih terasah. V Evropo so jo med prvimi drevesnimi vrstami iz Amerike prinesli okrog leta 1620.

Navadna hikorija je pri nas podobno kot drugje v Evropi precej redka in nekoliko spregledana drevesna vrsta. Pogostejša je samo v Panovcu pri Novi Gorici, kjer so jo v manjšem nasadu italijanski gozdarji posadili leta 1924. V nasadu se je začela sama pomlajevati in celo subsponsantno razširjati. Nekaj mlajših dreves danes lahko najdemo tudi v drugih delih Panovca, kar kaže na njeno dobro prilagodljivost. Drugje v Sloveniji je skoraj ne najdemo. Pri nas bi bila lahko zanimiva za gojenje predvsem zaradi odličnega in izjemno cenjenega lesa. Pri njem pogosto izpostavljajo, da nobena druga komercialna lesna vrsta nima tako idealne kombinacije trdote, trdnosti, prožnosti in žilavosti. Po teh lastnostih je nekoliko primerljiv z jesenom, po videzu pa s sorodnim orehom. Ima visoko kurilno vrednost, uporabljajo ga za prekajevanje mesnih izdelkov in za izdelavo kakovostnega oglja, poleg tega za izdelavo športnih orodij, smuči (na primer legendarni Elanov model Olympic Hickory), ročajev orodij, najboljših bobnarskih paličic ter drugje v kolarstvu in mizarstvu. Navadno hikorijo v domovini gojijo še zaradi sladkih užitnih semen (t. i. oreščki pekan), ki so sicer drobni, a pri tej vrsti hikorije po okusu med najboljšimi. Za nekatera severnoameriška indijanska plemena so bili ti oreščki osnovna hrana.

Zgoraj naštetih lastnosti kažejo, da bi bilo navadno hikorijo v prihodnosti smiselno bolj pogumno testirati tudi pri nas, saj bi v spremenjenih podnebnih razmerah njena zanimivost za gojenje lahko narasla.



**1: Značilna skorja z odstopajočim lubjem**

**2: Listi in plodovi navadne hikorije**

**3: Plodovi in koščice**

AVTOR: GREGA RIHTAR	TOVARNA SMODNIKA	SUVERE- NOST NARODA	MADŽAR (STAR.)	ZUNANJOST	ČUSTVENA POTREBA PO ČEM, HOTENJE; KAR SE ŽELI	ŽAN TABAK	NEKDANJI AVSTRJSKI SMUČAR (HANS)	AMATER, DILETANT	GESLO	KOVINSKA PRIPRAVA ZA MERENJE ZRAČNEGA TLAKA	KONEC MOLITVE	RODNOST	KRILLO RIMSKE LEGIJE	TITAN	GORA V KAMNIŠKO- SAVINJSKIH ALPAH	DOLGO- VLAKNATI EGIPTOVSKI BOMBAŽ	
MATERIJA, TVAR					NEKDANJI JAPONSKI TELOVADEC (JUKIO)					RAZTELE- SEVALEC NORVEŠKI PISATELJ DUUN							
LOKALNA SPREMEN- BA MAGNET- NEGA POLJA ZEMLJE																	
SVETOVNO MORJE						RAVNALO, RAZALO									SREČKO KOSOVEK		
						LOMLJENJE									SLINJENJE		
ŽENSKA OBLEKA PO TIROLSKI LJUDSKI NOSI							REKA NA HRVAŠKEM						100				
							ODMOR						VEČNOST				
NOBELIJ			NIZOZEMSKI KOLESAR ZOETEMELK GIANNA NANNINI					PODZEMNI HODNIK					LEGENDARNI KRALJ BRITANIJE NASELJE NA KOROSKEM				LOPOV
					NOVOZEL. DOMAČINI PRIPADNIK ARIJSKE RASE												
POKOJNI POLITIČ PAŠ																	
						VREDNOSTNI PAPIR											
MOŽNOST, UPANJE						REKA V MJANMARU											
NATAŠA LAČEN			VILICE ZA LOV VEČIJIH RIB SKUPNOST VERNIKOV							VRV, KONOP (NAREČNO) HČI BREZ BRATOV IN SESTER			ENOTA ZA MOC				
														ŽABA VAKERO			
PALEC, COLA				IRSKA REPUBLIK. ARMADA ANTON JANSA				SORTA JABOLK, RENETA HRVAŠKI OTOK								KRAJ OB SOTLI PRI POD- ČETRTRKU	MEDVED (SLABŠ.)
INDIJANSKO PELME V SREDNJI BRAZILJI							GRŠKO MITOLOŠKO PODZEMLJE, HADES				KALCIJEV KARBONAT						
RUSKI PEŠNIK (NIKOLAJ)							VŠITEK (REDKO) SLOVES, UGLED, VELJAVA					NAŠ NEKDANJI HOKEJIST (FRANCI)	MESTO V ETIPIJI				
DEL ČLOVEŠKEGA TELESA, KI SE UPORABLJA ZA PREMIKANJE ALI PRIJEMANJE				AMERIŠKA IGRALKA IN PEVKA (IRENE) NIZ					PRIPRAVA ZA REZANJE NASLOV ZA KARDINALA					MATERIN BRAT, STRIC (STAR.) NORDIJSKI BOG MORJA			
KDOR DA KREDIT, UPNIK																	
DODATEK TESTU PRI PEKI KRUHA					AMERIŠKA IGRALKA (BO) VULKAN NA HAVAJIH						RUMEN TROPSKI SADEŽ SOCILOK MOCNIK						
RENIJ			BOLGARSKI PISATELJ PELIN VULKANSKO OTOČJE					TEMNEJŠA LISA ARMENSKI SAHIST PETROSJAN							ORANJE		
															ATA, OČE (LJUBKO- VALNO)		
GRŠKA MUZA LJUBE- ZENSKEGA PEŠNISTVA						OTILJA (KRAJŠE)				HUMANI- TARKA OGULIN					VEČJI KOS POHISTVA	POKOJNI HRVAŠKI POLITIČ (IVICA)	
						RUŠA (STAR.)				IVAN SIVEC							
KOS CELOTE				PISARNIŠKI USLUŽ- BENEČ RODO- DENDRON													
PEVKA ERBUS					KRONO- LOŠKO UREJENI DOKUMENTI ANONIMNEŽ									DLAKA IZ KONJSKEGA REPA SILA, JAKOST			
MESTO V FRANCIJI, VOJAŠKA LUKA							RADON			HRANA ZA ŽIVALI					ANTON CEHOV		
							LANTAN			KILOMETER					ANDREJ KAROLI		
OST, BODICA (STAR.)						SLOVENSKI NARODNI HEROJ (JOŽE)					ZVAREK, PREVRETEK						
NASELJE V OBČINI ZAGORJE OB SAVI						POKRAJINA V VIETNAMU				SLADEK SOK NEKATERIH RASTLIN	FLAVTI PODOBNO MADŽARSKO PIHALO						

Rešitev križanke (geslo v zelenem polju) lahko skupaj s svojim imenom, priimkom in domačim naslovom pošljete do 20. maja 2022 na elektronski naslov [korenina@sidg.si](mailto:korenina@sidg.si) ali po pošti na naslov: **SiDG, d. o. o., Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, s pripisom »Za Korenino«.**

## 2. marca 2022 smo izvedli žrebanje za nagradno križanko iz 17. številke Korenine.

Tričlanska komisija sodelavcev SiDG je izmed pravih rešitev izžrebala tri nagrajence.

Dobitnikom smo nagrade poslali po pošti.

Rešitev križanke (geslo v zelenem polju) 17. številke Korenine se je glasila: **MRAZIŠČE.**

### Ižrebanci nagradne križanke - Korenina št. 17 so:

1. nagrada – kovinski bidon,  
kolebnica in knjiga

J. Černača, Sledi:

**OLGA RUS,  
ŠMARJE SAP**

2. nagrada –  
kapa s šiltom,  
drobničnica in knjiga

J. Černača, Sledi:

**NIKA ZUPANČIČ, PODSREDA**

3. nagrada – blok A5,  
meter in knjiga J. Černača, Sledi:  
**ALOJZ GORŠE, KOČEVJE**



